

Ingarö i oktober 2022

Om Ingegärd Anderséns pärmar

Ingegärd Andersén föddes 1924 på Finnsveden på nordvästra Ingarö och avled 94 år gammal år 2018. Ingegärd var en varm och aktiv medlem i Ingarö Hembygdsförening och utförde ett mycket ambitiöst och noggrant forskningsarbete särskilt om Ingarös kyrka och om Ingaröbyarna Beatelunds, Brunnsnäs', Bergviks och Brunns äldsta historia. Förutom att Ingegärd skänkte ett antal möbler och andra föremål till föreningen fick föreningen också överta hennes forskningsarkiv i form av totalt 15 pärmar.

Med syftet att befästa minnet av Ingegärd och för att underlätta för framtida forskning har innehållet i pärmarna nu inventerats och sammanfattats av Peter Zaunschirm i detta dokument. .



Foto från april 2014 hemma hos Ingegärd vid det skåp där hon förvarade sin forskning

Översikt över pärmarna

- 1a och 1b.** Ortnamn i Ingarös byar med kartor
- 2.** Beatelund och Brunn
- 3.** Brunnsnäs och Bergvik
- 4.** Fagerholm och Brunn
- 5.** Husförhör mm
- 6.** Burell, Frans de Brun, Rysshärjningar, Farleden, El, Telefon, Gustavsbergaren mm
- 7.** Röd plastpärm märkt "Ingarö kyrka, Ingaröbygden, Doris Larsson, Britta Jakobsson, Baldersnäsgruvan, Curt Bergvall Mörtviken".
- 8.** Grön pärm märkt "Kolströms bro"
- 9.** Orange mapp märkt "Ingaröstäven"
- 10.** Orange plastpärm märkt "Pågående forskning: Ivar, Carl och Matilda, Ida. OBS! Finnsveden, Blå boken Antek."
- 11.** Romersk I. Handlingar 1775-1853, Kyrkan, Inventarier, Arkivhandlingar, Stadsarkivet.
- 12.** Romersk II. Kyrkogård, Klockstapel, Klockor
- 13.** Romersk III. Präster, Klockare, Kyrkvärdar, Vaktmästare, Orgeltrampare, Ringare
- 14.** Romersk IV. Prästgården, Sockenstugan, Logen, Klockargård, Ingaröhemmet, Prins Oscars magasin mm
- 15.** Romersk V. Samuel Ödmann

1a. Ingegärds pärm 1; Ortnamn, Kartor

Flik

- 00 Innehållsförteckning
- 01 Om namnet Ingarö – Ingarn, Hjalmar Lindroth (öar på –arn), en omdebatterad önamngrupp
8 plastfickor:
1. Kopia och avskrift av Hjalmar Lindroths artikel i Fornminnen 1914 om öar med ändelsen arn. Avskrift av protokoll i Stockholms rådhusrätt år 1590 om en man från Eglinge by (Evlinge) på Ingan (Ingarö).
 2. Noteringar om källor som använt namnet Ingarn.
 3. Fler noteringar om källor som använt namnet Ingarn respektive Ingan.
 4. Kopia av Hjalmar Lindroths artikel i Fornminnen 1914
 5. Maskinskrivet om Ingaröbor nämnda i Stockholms skottebok 1502-1510.
 6. Kopia av original och renskrift av ärendet 1590 under punkt 1 ovan samt ett ärende om en bonde från Säby.
 7. Ingegärds brev till Ortnamnsarkivet 2 juni 1992 med påpekande att man blandat samman namnet Ingarö med namnet Ingared i Västergötland.
 8. Texter om den Bielkenstierna, som Ingegärd refererar till i sitt brev under punkt 7 ovan .
- 02 Pilhamn, Kolström
4 plastfickor:
1. Del av karta: Stockholms läns skärgård, ev. från 1827; bara nordvästra Ingarö är med
 2. Ingegärds maskinskrivna brev till Värmdö kommun den 7 oktober 1998 med förslag att ett visst område, med stöd av dess historia, ska få namnet Pilhamn.
 3. Maskinskriven sida om källor där namnet Pilhamn nämnts
 4. Ingegärds maskinskrivna brev till Ortnamnsarkivet 1999-03-18 om namnet Kolströms ursprung och arkivet svar.
- 03 Beatelund, Bergvik - Öhlvik
6 plastfickor:
1. Ingegärds maskinskrivna brev till Ortnamnsarkivet 1994-08-26 om ursprunget för namnen Öhlvik och Fagerholm och arkivet svar.
 2. Fotokopior från Ortnamnsarkivets jordeboksutdrag rörande bl.a. Öhlvik och Pilhamn
 3. Kopior ur skrifter och korrespondens rörande namnen Råkeberget i Ingarö socken och Räknäs vid Gustavsberg
 4. Utdrag ur källor och Ingegärds noteringar kring namnet Stretan
 5. Utdrag ur källor och Ingegärds noteringar kring namnen innehållande termen klev
 6. Ingegärds noteringar kring ursprunget till namnet Högklevsudd
- 04 Långvik, Vishamn
1 plastficka:
1. Brev från Peter Zaunschirm 1989-09-09 med uppgifter om ortnamn i Långvik
- 05 Lämshaga
2 plastfickor:
1. Kopia av beskrivning av Lemshaga 1745
 2. Geometrisk jordebok, karta över Lemshaga 1745 inkl. detaljbild från Krigsarkivet
- 06 Evlinge – tom flik
- 07 Säby, Karby
1 plastficka:
1. Kopia av artikel om byar med namnfragmentet –karleby mm. På baksidan förteckning över 3 kartor från gränsstrider mellan Säby och Stora Barnvik.
- 08 Lennart Lindström; Skenora
2 plastfickor:
1. Lennart Lindströms redogörelse för lokala ortnamn i Skenora, från 1996-01-25, Ingegärds

- karta med ortnamn i Skenora
2. Lennart Lindströms redogörelse för skrönan om Brudberget. Kopia av artikel om skrock i samband med avgörande livshändelser såsom bröllop
- 09 Kartor, sjökort, Ingarö på 1906 års karta
9 plastfickor:
1. Lantmäteriets skrift om vad forskaren kan läsa ut av olika kartor. Definition av de äldre jordskiftesformerna: Tegskifte (hammarskifte och solskifte), Storskifte, Enskifte och Lagskifte.
 2. Kopia av artikel om Rikets allmänna kartverk. Gripenhielms råd 1687 om kartsymboler att använda av lantmätare
 3. Äldre topografisk karta över Ingarö; från Svenskt konstnärslexikon Bd 2, Malmö 1953 eller Krigsarkivet karta av CG Gillberg 1809 samt diverse fakta om denne Gillberg.
 4. Ingegärds noteringar om Gripenhielms karta 1691 och dess ortnamn på Ingarö samt om ett par andra kartor på Krigsarkivet.
 5. Kopia av artikel av Hedenstierna 1949 om kartor samt utdrag ur Sven Berthels ifrågasättande av äldre kartors tillförlitlighet
 6. Ingegärds förteckning av Krigsarkivets topografiska kartor
 7. Ingegärds förteckning av källor till ortnamn på Ingarö samt utsnitt av häradskartan
 8. Kopia av del av Ingarö på kartan över Värmdö skeppslag 1906
 9. Kopia över västa Ingarö med notering att Lillängsdalsvägen blev klar 1962
Utan plastficka: KB's utställningskatalog om sjökortens historia 1976 med inklistrad recension i SvD den 18 maj 1997, skriven av Wilhelm Odelberg, av boken "Mare Balticum – 2000 år av Östersjöns historia.
- 10 Vestin – Lundberg; Ortnamn på Ingarö
1 plastficka:
1. Kopia av John Westin och Gösta Lundbergs "Ortnamn på Ingarö"; numrerad förteckning på 6 sidor, Ingarö med motsvarande nummer markerade samt personalia för Westin.
- 11 Baggensfjärden, ortnamn i Saltsjöbadstrakten
2 plastfickor:
1. Diverse kopior, klipp och noteringar om ursprunget till namnet Baggensfjärden
 2. Ortnamn i Saltsjöbadstrakten, Karin Calissendorff 1973, artikel om 10 sidor
- 12 Om ortnamn
4 plastfickor:
1. Ingegärds förteckning över skrifter om ortnamn i skärgården. Noteringar om vissa namn i Ivar Westmans "Nyländska önamn", 1935.
 2. Ingegärds förteckning över skrifter om vissa ord ingående i ortnamn. Kopia av artiklar om ortnamn i SvD år 2005 och 2006.
 3. Ingegärds förteckning över natur- och bebyggelsenamn med personnamn på Ingarö
 4. Förteckning över fonetiska tecken för svenska dialekter. Systematik för ortnamn. Lantmäteriets häfte om ortnamn och namnvård. Förteckning över innehållet i Ortnamns-sällskapets i Uppsala årsskrifter

1. Ingegärds pärm 1b; Ortnamn

Flik

- 00 Innehållsförteckning
Under respektive rubrik nedan återfinns Ingegärds original till kartorna över respektive Ingaröby med de ortnamn hon funnit markerade och förtecknade. Ingegärd har tidigare lämnat dessa kartor till hembygdsföreningen.
- 01 Barnvik, Återlöga
- 02 Beatelund, Bergvik

- 03 Björnö
- 04 Brunn
- 05 Brunnsnäs
- 06 Enkärret, Evlinge, Fågelvik
- 07 Långvik
- 08 Lämshaga
- 09 Skenora
- 10 Skälsmara
- 11 Säby
- 12 Södra Lagnö

2. Ingegärds pärm 2; Beatelund och Brunn

Flik

- 00 Innehållsförteckning – förteckningens poster framgår till höger om siffrorna 01-08 nedan
- 01 Beatelund; Beatelundsarkivet, avstyckade fastigheter
 - 1 plastficka:*
 - 1. Kopia av lantmäterimyndighetens lagfartsförteckning för fastigheten Beatelund 1887-1930 bland annat nämns ett köpebrev 28 maj 1921 där Ivar Eriksson köpt en avstyckning från Brunnsnäs. Texten är dock överstruken och otydlig, kanske hette den nya fastigheten Bergal
- 02 Rålamb, Cederström
 - 4 plastfickor:*
 - 1. Kopia ur Svenska män och kvinnor, 1949 om Claes och Bror Rålamb och Ingegärds noteringar om dem
 - 2. 10 st små plastfickor med fakta om Cederströmssläkten inkl några dödsannonser och noteringar om avtäckandet av Carl Cederströms minnesvård 1919
 - 3. 8 handskrivna sidor avskrift av förteckning över Beatelundsarkivets akter i Uppsala. Kopia av förteckningen finns digitalt – se ”Pärm 2 digitalt”.
 - 4. Ingegärds urval av för henne intressanta akter ur förteckningen ovan
- 03 Bouppteckningar 1793 o 1809, Inventarium 1817
 - 2 plastfickor:*
 - 1. Handskrivet utdrag ur bouppteckningarna efter Anders Cederström 1793 och friherrinnan Antoinette von Mevius 1809
 - 2. Kopia av inventarium över ställmästaren baron Anders Cederströms egendomar och handlingar 1817
- 04 Lagfartshandlingar, Väg Västra Ekedal - Bergvik 1765, Gränstvist 1773
 - 2 plastfickor:*
 - 1. Maskinskriven avskrift av del av häradsrättens besiktning av landsvägen Västra Ekedal – Bergvik 1765. Avskrivet utdrag från hovrätten om fastighetstransaktioner mellan Cederströms och Rålamb 1763 och 1766.
 - 2. Fyra sidor kopior av gränstvist 1773 mellan Beatelund och Tjustvik
- 05 Torpkontrakt
 - 1 plastficka:*
 - 1. Maskinskriven förteckning över kontrakt och husesyner för Beatelunds torp och lägenheter i bokstavsordning; ca 37 olika ortnamn. Kopior av följande av dessa: Måsen (=Mossan) 1817, Fiskevatten vid Forsvik mfl 1817, torp vid Bergvik 1831 och 1834, Näsudden 1821, Lillängen 1874 och Färjholmen 1827. Kontraktet för Färjholmen finns även avskrivet och kompletterat med vissa noteringar och personer där. **OBS! Ingegärd skriver också att de övriga kontrakten finns hos hembygdsgföreningen!**
- 06 Stora o Lilla Kornäs
 - 2 plastfickor:*

1. Stora och Lilla Kårnäs – två bondehemman med anor från förhistorisk tid; 8-sidig skrift av Mimmi Öberg 2002.
2. Tidningsklipp ur Mitt i Värmdö 2008 om att Mimmi Öberg söker husrester med metall-detektor vid Kårnäs. Kopia av modern fastighetskarta kring fd Kårnäs.
- 07 **Brunn – obs Ingegärds avskrifter under punkt 10-21 nedan finns digitalt**
Många plastfickor:
 1. består av 7 st hopsatta plastfickor, här betecknade a- g. Ingegärds notis om reduktionen.
 - a. Kopia och avskrift av inventering av Brunns 3 skattehemmans delar i Claes Rålamb's ägo 1684.
 - b. fortsatt kopia och avskrift rörande ladugårdshus, åker och äng
 - c. fortsatt kopia och avskrift rörande skogen mm.
 - d. –
 - e. fortsatt kopia och avskrift rörande Brunnsnäs hus
 - f. fortsatt kopia och avskrift rörande Brunnsnäs skog mm
 - g. fortsatt kopia och avskrift rörande Brunnsnäs hus utanför gården, t.ex. Apelvreten, Södersved och Fällströms krog.
 2. Kopia och avskrift av köpebrev från 1681 rörande Brunn och Brunnsnäs, registrerat 1709
 3. Avskrift av Claes Rålamb's brev 1684. Maskinskriven avskrift av text om Rålamb's arv efter Beata Soop 1672. Maskinskriven avskrift om påbyggnad vid Brunn 1717-18.
 4. Fortsatt avskrift om dagsverken vid påbyggnaden vid Brunn 1717-18.
 5. Kopior av dagsverken vid påbyggnaden vid Brunn 1717-18.
 6. Avskrift av tingsprotokoll 1757 att Maria Charlotta Rålamb sålt Brunn, Evlinge och Enkärret till sina söner med efternamnet Cederström
 7. Kopia och avskrift av köpebrev mellan syskon Cederström rörande Brunn 1763
 8. Avskrift av tingsprotokoll 1766; 1:a uppbud.
 9. Avskrift av tingsprotokoll 1771 att baron Anders Cederström år 1770 köpt Brunn. Avskrift av geometrisk jordebok för Brunn 1670.
 10. Kopia av geometrisk avritning av Brunns ägor 1672 och förnyad 1702 inkl. flera kartor och avskrift av del av fastighetsbeskrivningen.
 11. Kopia av 1607 års jordebok och text om skatten 1606,1620-talet och 1681
 12. Maskinskriven klagörande text om Brunnsbönderna, se digitalt. Palmquist, Årsta och Rålamb. Fakta om bönderna i Brunn på 1600-talet.
 13. Kopia ur frälsegodsen om Brunn. Förteckning över transaktioner rörande Brunn
 14. Avskrift av fastebrev för Norrgården 1573
 15. Avskrift av fastebrev för Mellangården 1659
 16. Avskrift av tingsprotokoll rörande ägandet av Norrgården 1663
 17. Avskrift av tingsprotokoll rörande ägandet av Norrgården 1663 fortsättning
 18. Maskinskriven avskrift av köpebrev; Franck köper Brunn 1670 för Claes Rålamb
 19. Kopia och avskrift av Claes Rålamb 1671 om att Brunnsbönderna i utbyte får Härnevi
 20. Häradsrättsdom mellan Brunnsbönderna och Johan Appलगren 1672
 21. Kopia och avskrift av Brunnsbönderna sålt Härnevi till Erich Bengtsson Lingh 1672
- 08 **Gränstvist Brunn – Bergvik 1668-83**
Pärmen innehåller här ett nytt register numrerat 1-8 enligt nedan. Flera av dokumenten finns digitalt.
- 01 Erich Rosenhielms skrivelse om gränstvist mellan Gustaf Palmqvist och Claes Rålamb
1 plastficka:
 1. Kopia och avskrift av Rosenhielms dom 12 oktober 1668, där han hänvisar till tinget 16 maj 1668 (se pärm 4, punkt 06) och i detalj redovisar den rågångssyn som utfördes 20 juni 1668.
- 02 Claes Rålamb's skrivelse till Konungen om Rosenhielms brev

1 plastficka:

1. Kopia och avskrift av Rålamb's brev 10 augusti 1675, där han bl.a. skriver att Rosenhielm i domen 12 oktober 1668 missbrukat sitt domarämbete.

03 Gustaf Palmqvist brev till Konungen

1 plastficka:

1. Kopia och 8-sidig avskrift av Palmqvists brev 15 juni 1675.

04 Om Widsjön, karpar, Skraddarkrogen, Stretan

2 plastfickor:

1. Kopia och avskrift av Claes Rålamb's utfästelse 12 maj 1673 att Palmqvist på vissa villkor får anlägga en karpdamm i Rålamb's andel av den gemensamt ägda insjön.
2. Kopia och avskrift av Palmqvists bekräftelse i augusti 1675 att Rålamb i utbyte mot Palmqvists karpfiskerätt avhänder sig torpet Skraddarekrogen, beläget mellan Brunn's äng och det gamla torpstället Stretan.

05 Vittnesmål om rågången, gräns vid Stretan

3 plastfickor:

1. Kopia och avskrift av text från tinget 17 oktober 1681 av Erich Bängtsson i Ramsviken på Björnö om rågången Fagerholm – Bergvik. Han hade tidigare bott vid Fagerholm.
2. Maskinskriven avskrift av ting 3 april 1676; Palmqvists vittne Anders Jönsson. Avskrift av delar av tingsprotokoll 11 juli 1683 och ev. 17 oktober 1681.
3. Avskrift av inlaga den 28 mars 1676 av Kietell Clason Felterus om dennes medverkan vid tidigare syn av rågång mellan Bergvik och Brunn.

06 Claes Rålamb: "Oförgripeliga påminnelser"

2 plastfickor:

1. Kopior av geometriska jordeboken för Brunn vid Kolström 1670, se även kartan från 1672 under punkt 2.7.10 ovan.
2. Kopia och avskrift på 14 sidor av Claes Rålamb's genmäle 9 mars 1676 på Palmqvists skrivelse till Konungen, förmodligen den under punkt 03 ovan. Avskriften finns digital.

07 Värmdö Skeppslags ting 17 oktober 1681. Claes Rålamb's vittnen

8 plastfickor:

1. Avskrift av ting 17 oktober 1681 om gränsen vid Fagerholm
2. Avskrift av inlaga 15, 21 och 22 augusti 1681 om gränsen vid Fagerholm
3. Kopia och avskrift av inlaga av Michel Ersson om samma gräns 21 augusti 1681
4. Kopia och avskrift av inlaga av Erich Bengtsson om samma gräns 22 augusti 1681
5. Kopia och avskrift av inlaga av Andres Sifreson om samma gräns 23 augusti 1681
6. Avskrift av inlaga av Jöns Jönsson om samma gräns i oktober 1681
7. Avskrifter av inlagor av Johan Andersson och Notarius publicus P. Erichsson 1676
8. Avskrifter av intyg 1676 att ingen offentlig dom fallit efter synen av gränsen mellan Brunn och Bergvik.
9. här saknas pärmdokumentet men digitalt finns 4 sidor där Pär Nilsson och Anders Staffansson presenterar en detaljerad rågångsbeskrivning för Rålamb's sak.

08 Gustaf Palmqvists vittnen, 5 st och domutslag. På sid 2 Fräkeberget. Skeppslagets ting 11 juni 1683. Protester från Claes Rålamb och Gustaf Palmqvist

4 plastfickor:

1. Avskrift av inlaga av Erich Birgersson daterad 16 mars 1676 och av Isak Fernström 20 juni 1676 om gränsen vid Fagerholm.
2. Kopior av inlagorna under punkt 1 ovan
3. Kopia och avskrift av inlaga av Palmqvist 4 mars 1676 och av Isaac Fernström
4. Avskrift av inlaga av Anders Pedersson 24 maj 1676

3. Ingegärds pärm 3; Brunnsnäs och Bergvik

Flik Innehåll

- 01 Gränstvist Bergvik- Brunnsnäs
1. 1674 års ting 25 maj och 3 juli; fotokopior från UUB Vestinska samlingen 1220: I, sid 129-132 med Ingegärds egna handskrivna avskrifter
 2. 1704 års ting 6 oktober; fotokopia från Beatelundsarkivet AIC nr 2 med Ingegärds egna handskrivna avskrifter
- 02 **Bergvik**
- 3 plastfickor:*
1. Öhlvik – om namnet och om Gustaf Bergs ägande från 1658
 2. Handskrivna avskrifter från hösttinget 1763 och vintertinget februari 1766 om Fredric och Anders Cederströms inteckning i Bergviks säteri, krog och kvarnar.
 3. Kopia av J.A. Almqvists Frälsegodsens om Ölvik med handskrivna kompletteringar, årliga räntan 1607 och sommaringet 1722 om Olof Cederströms köp
- 03 Henriksdals kvarn – flera av dokumenten finns digitalt.
- 7 plastfickor:*
1. Henriksdal, maskinskriven text med karta från Lemshagas geometriska jordebok 1745
 2. Henriksdal, handskrivet om husförhörslängder
 3. 4 sidor fotokopia från besiktning 1850, delvis men min datoravskrift
 4. 1781 års arrende; fotokopia med min datoravskrift
 5. 1781 års syn; fotokopia med min datoravskrift
 6. Husförhörslängderna 1791 och 1852; min datoravskrift samt några färgfotografier
 7. Edel Lindblom och Marika Stiernstedt; min datoravskrift
- 04 Skräddarkrogen
- 2 plastfickor:*
1. 1659 lät Gustaf Palmquist bygga Skräddarkrogen vid Kolström. Den syns på 1670 års karta över Brunn. Brunnsbönderna protesterade dock eftersom krogen låg på deras mark. På Carl Gripenhielms karta över skärgården 1691 står Kolströms krogar; en på kullen där prästgården nu ligger och en strax väster om denna, nere vid stranden. 1698 nämns Märta i Skräddarkrogen på Värmdötinget.
 2. Förteckning över krögarna i Skräddarkrogen, också kallad Kolströms krog.
- 05 Kolströms krog, Ulrika Heidtman
- 3 plastfickor:*
1. Fotokopia och maskinskriven avskrift från tinget juni 1716; friherrinnan Calvart beviljades intyg att krogen vid Kolström är av nytta för resande.
 2. Fotokopia och maskinskriven avskrift från landshövdingeämbetet där friherrinnan Callvart som innehar Brunnsnäs ägor beviljades rätten att bruka torpen Kolström och Fällström som krogar.
 3. Fotokopia av och maskinskriven text ur Ulrika Heidtmans bouppteckning. Ulrika levde 1776-1849.
- 06 Vårdshusbranden
- 4 plastfickor:*
1. Ingegärds maskinskrivna text om branden
 2. Temperatur- och nederbördsuppgifter på Farstalandet december 1900 och förteckning över brunna saker
 3. Diverse protokoll från brandstodskommittéer, januari 1901
 4. Fem foton och vykort från Kolström
- 07 Stretan, Björklacken, Hanstavik
- 3 plastfickor:*
1. Ingegärds handskrivna text på 2 sidor om Stretan

2. Ingegärds handskrivna text om Matts Stubbfoot, som bodde vid Stretan
 3. Maskinskrivna texter om Hanstavik och Björkklacken
- 08 **Brunnsnäs**
Många plastfickor:
1. Stamträd över Nils Gregersson som ägt Brunnsnäs och Ingegärds anteckning att Matz Bengtsson fick fastebrev på Brunnsnäs 12/10 1668.
 2. 7 helsideskopior av tingsprotokoll med Ingegärds handskrivna texttydning rörande Matz Bengtssons ägande enligt ovan.
 3. 7 st handskrivna lappar med noteringar om vem som ägt Brunnsnäs
 4. Ingegärds handskrivna text om Matz Bengtsson mfl
 5. Ingegärds handskrivna text om Bengt Andersson och ägandet
 6. Ingegärds handskrivna avskrift av tingsprotokollet 4 juli 1655
 7. Kopia och Ingegärds tolkning av uppdelning av Brunnsnäs i 2 lotter 27 mars 1684 att fördela mellan Bengt Andersson och Hans Westman
 8. Ingegärds notering om Hans Wessman som varit färgare och bebott Färgargården vid Barnängen.
 9. Kopia och Ingegärds tolkning av tinget 16/10 1685 rörande Petter Boo (Petter Pettersson) och att denne enligt dokument den 13/11 1683 inte ägt hela Brunnsnäs.
 10. Kopia och Ingegärds tolkning av husesyn vid Brunnsnäs 25/5 1719
 11. Ingegärds tolkning av bl.a. tingsprotokoll i november 1763 då hela hemmanet Brunnsnäs köpts inom släkten av baron Anders Cederström
- 09 Kalvnäset, Kalkarsveden, Forsvik, Karlsdal o släkten Steffansson
3 plastfickor:
1. En maskinskriven sida där Ingegärd redovisar att Quists och Frans de Bruns uppgift om Kalvnäset år 1322 är fel. I övrigt flera handskrivna sidor visar detta i detalj och att äldsta uppgiften om Kalvnäset är från 1706.
 2. Fotokopia av Anders Cederströms villkor för en Lönngren att får disponera torpet Kalfnäset, odaterat men kanske på 1860-talet. 9 fotokopior av Lennart Rapps historik över Tjällmora-Forsvik.
 3. Handskrivna noteringar om Enkärret, Karlsdal och Kalkarsveden. Kalkarsveden skall enligt dessa ha hetat Sveden och Karlsdal Södersved.
- 10 Fällströms krog
4 plastfickor:
1. Fotokopia av reseskildring 1686 med besök och övernattnig på Fällströms krog.
 2. Fotokopia och handskrivna avskrift från syn av Fällströms krog 1704
 3. Fotokopia och maskinskriven avskrift från syn av Fällströms krog 1707
 4. Fotokopia av Anders Cederströms villkor för Isac Wahlström att arrendera krogen Fällström 1833.
- 11 Nytorp, Ramsängen
4 plastfickor:
1. Handskrivna längd över Nytorpsbor från och med 1771. Fotokopia av dödsannons om änkan Antonia Lundqvist, Nytorp 1830-1909 samt noteringar om hennes make mm.
 2. Foto av Antonia och hennes dotterdotter Julia.
 3. Maskinskriven text (av Ingegärd?) med minnen av Anna Berglind 1845-1934, dotter till Antonia ovan. Kopia av sida i Ingarökörens tidning 1947 om Nytorp.
 4. Handskrivet om Lars Fredrik Eriksson, Ramsängen 1829-1891 och hans familj.
- 12 Lillängsdal
6 plastfickor:
1. Handskrivet om Johan Fredrik Landström, Lillängsdal 1841-1925 och hans familj, dödsannons för dottern Sigrid 1884-1980 samt några foton från Lillängsdal.

2. Meddelande om begravning av Fredrik Landström 1925, sonen John 1906 och dottern Emma 1912.
3. Handskriven längd över Lillängsdalsbor från och med 1790. Fotokopia av Anders Cederströms villkor för att upplåta torpet Lillängsdalen till skepparen Anders Sundberg år 1811 på 20 år.
4. Fotokopia av Anders Cederströms medgivande att Anders Sundberg begagnar visst fiskevatten år 1811. Fotokopia av upplåtelsehandling av Lillängsdals torp av Sundbergs svärson 1832.
5. Kopia av bouppteckningen efter Anders Sundberg år 1837. Fotokopia av Anders Cederströms villkor för att upplåta lägenheten Lillängsdahl till skepparen Frans Landström år 1838.
6. Kopia av bouppteckningen efter arrendatorn och storbåtskepparen Frans Landström 1852 samt efter hans änka Sopfia Byrström 1863.

4. Ingegärds pärm 4; Fagerholm och Brunn

Flik

- 00 Innehållsförteckning
- 01 Gise Kruse
3 plastfickor:
 1. Dokument och avskrifter: Gyse Kruse blev rådman och ägde mark i Östra Ryd. Inför sin död fick han av påven 1397 ett personligt biktbrev som befriade från all synd.
 2. I en förteckning 1403 över borgare och tyskar nämns Gise Kruses arvingar. Hans Kröpelin bytte 1430 till sig Årsta.
 3. 8 sidor kopior ur Nils Staf; Hägerstens Gård, 1979. Där står bla att Kröpelin i Brännkyrka socken ägde Hammarby, Neglinge, Gåsö och Älgö. Där står också att i Årsta lott bla ingick ett torp vid Fagerholm. Ägarförändringar framåt i tiden redovisas även.
- 02 Neglinge, Peder Jönsson 1409, Styffe, Klackenberga
6 plastfickor:
 1. Fotokopia om ortnamnet Neglinge
 2. 8 maskinskrivna sidor om bebyggelsen på norra Södertörn, Fagerholm nämns.
 3. 2 maskinskrivna sidor om örtugland och ägare till Södernäs och Norrnäs mm i Värmdö.
 4. Kopia av artikel i SvD om Stockholm på 1390-talet. Ingegärds handskrivna text om äldre Neglingedokument.
 5. 3 maskinskrivna sidor om skatt på gårdar ägda av Tord Bonde och Tore Benktsson år 1409 1 sida med fotokopior där Kristoffer och Peter Kruse år 1416 erkänner sig ha mottagit en avbetalning för bla Neglinge och Fagerholm
 6. Maskinskrivna sidor där Sven Jönsson 1419 erkänner Katarina Erengisdotters panträtt till jord i bla Neglinge och Fagerholm, där ätten Kruses släktvapen behandlas. 8 maskinskrivna sidor om Hans Pedersson Stiernsköld till Norrnäs, som levde på 1400-talet. Fotokopia av dokument från Vadstena 1432 med Ingegärds handskrivna texttolkning om Katarina Erengisdotters och Neglinge.
- 03 Tyresö, Erstavik, Skogsö, fiskevatten Värmdö Häradsrätt 4 oktober 1663
2 plastfickor:
 1. Kopia av original och Ingegärds renskrivna texttolkning av brev om Skogsö fiskevatten mm år 1499.
 2. Fotokopior om Tyresö o Erstavik ur Almquists skrifter. Ingegärds handskrivna ägarelängd för Tyresö, Hammerstaätten (dit Katarina Erengisdotters hörde) o avskrift av dokument från 1636 där Skogsö hör till Neglinge.
- 04 Gustaf Palmqwist köper Fagerholm av Brunnsbönderna 24 maj 1663
3 plastfickor:

1. Kopia av original och Ingegärds renskrivna texttolkning av köpebrevet. Bönderna säljer torpet Fagerholm med allt vad som därtill hör men om köparen skal ha kvarn där har säljarna rätten att mala där för vårt eget bruk.
 2. Kopia av original och Ingegärds renskrivna texttolkning av dokument från 20 juni 1663 där Brunnsbönderna kvitterar likviden och redovisar gränsdragningen vid torpet Fagerholm där Erich Bengdtsson är torpare.
 3. Ingegärds renskrivna texttolkning av protokoll i Värmdö häradsrätt den 4 oktober där Brunnsbönderna klagar över att torparen olovligen huggit skog på deras mark. Beslöts att torparen ska redovisa hur han kommit till sin rätt i detta.
- 05 Vintertinget 11 januari 1668. 1656 års överenskommelse
3 plastfickor:
1. Ingegärds handskrivna tolkning av vintertinget 11 januari 1668: Anna Stake klagar över att Brunnsbönderna förstört torpet Fagerholm, sågen och kvarnen och sålt husen medan Brunnsbönderna åberopade ett avtal av den 28 september 1656 med fru Stakes tjänare Oluff Börjeson samt andra avtal med representanter för ägarna till Årsta, under vilken gård Fagerholm lydde.
 2. Kopia av originalet till punkt 1 ovan.
 3. Ingegärds handskrivna tolkning av avtalet 28 september 1656 ovan: Anna Stake gav Brunnsbönderna lov att bygga damm mm vid Fagerholm på vissa villkor.
- 06 Tinget 16 maj 1668
1 plastficka:
Ingegärds avskrift: Ålades Brunnsbönderna att beta för att de brukat en äng på Palmquists mark. Beslöts också att utföra syn på rågången mellan Bergvik och Brunn.
- 07 Lagmansrättens dom 13 maj 1670
2 plastfickor:
1. Kopia av original och Ingegärds tolkning: Gällande överklagandet av domen 11 januari 1668 (se punkt 5 ovan) beslöts att fastslå den tidigare domen.
 2. Ingegärds handskrivna avskrift av dokument av den 20 januari 1670: Verkställandet skall ske utan dröjsmål.
- 08 Svea Hovrätts domar 30 mars och 6 april 1671. Brunnsböndernas brev 14 juli 1671. Mörners brev till Joan Peersson 8 juli och 15 juli 1671. Executionen vid Brunn 1671.
5 plastfickor:
1. Ingegärds handskrivna avskrift av domen 30 mars 1671: I tvisten mellan Erich Oxenstiernas arvingar och Brunnsbönderna beslöts att ny syn skall utföras på platsen. Avskrift av dokumentet 6 april: Oxenstiernas arvingar yrkar på 200 daler silvermynt.
 2. Ingegärds maskinskrivna avskrift av Brunnsböndernas brev 14 juli 1671: man önskar att verkställandet uppskjuts. Och Anna Stakes besvär att verkställandet inte genomförts trots befallningar.
 3. Ingegärds maskinskrivna avskrifter från 8 juli och 15 juli 1671: verkställandet av Anna Stakes arvingars ägande till Fagerholms bla ängen skall uppskjutas.
 4. Ingegärds maskinskrivna avskrift från 3 juli 1671: Synen den 3 juli (1670?) hindrades, enligt ett par män från Neglinge, av en man med en bössa, en annan med en hillebard, en tredje med en björkpåk, en fjärde med en täljkniv och en skara kvinn- och manfolk.
 5. Ingegärds maskinskrivna avskrift från 10 juli 1671: Joan Pedersson Lille skriver om verkställandet och om Erich i Fagerholm, som nu bor i Återlöga.
- 09 Tinget 7 oktober 1672. Palmqwists räkning. Brunnsböndernas inlaga till Lagmanstinget 5 maj 1673. Scheders fullmakt att föra Brunnsböndernas talan.
3 plastfickor:
1. Kopia av original och Ingegärds tolkning från tinget 7 oktober 1672: Brunnsbönderna ålades att betala ett belopp till Palmqwist, vilket beslut Brunnsbönderna överklagade.

2. Ingegärds handskrivna avskrift av brunnsböndernas inlaga till Lagmanstinget 5 maj 1673.
 3. Ingegärds handskrivna avskrift av Anders Scheders fullmakt att föra Brunnsböndernas talan. Och av beslut den 23 december 1673 om ny termin för saken är 6 februari 1674.
- 10 Lagmansrättens dom 9 maj 1673. Arvsskiften. Ägolängd Årsta. Ulfsparre.
3 plastfickor:
1. Kopia av original och Ingegärds tolkning av lagmansrättens dom 9 maj 1673 mellan Claes Rålamb och Johann Ulfsparre om Fagerholms torp. Konstaterades att Fagerholm 1592, 1631, 1654 och 1669 tillhört fastigheten Årsta och ålades parterna att återkomma med bevis till nästa häradsting.
 2. Handskrivna noteringar om ägarna till Årsta från 1443. Kopia av tryckt text om Claus Slaweka. Fotokopior av jordebok mm från 1592, 1654 och 1669 som styrker punkt 1 ovan.
 3. Kopia av tryckt text om gårdar tillhörande Sotholms och Svartlösa härad efter 1654. Ingegärds maskinskrivna text om bl.a. att Ulfsparre fick avstå Fagerholm 1674.
- 11 Scheders fullmakt att föra Claes Rålamb's talan 23 maj 1674. Tinget 25 maj 1674. Hovrättens beslut om ny termin till februari 1674 den 23 december 1673. Nämndemännens vittnesbörd. Prostens brev.
4 plastfickor:
1. Kopia av original och Ingegärds tolkning av Scheders fullmakt att föra Claes Rålamb's talan 23 maj 1674.
 2. Ingegärds tolkning av protokoll från tinget 25 maj 1674; då ingen kommit för att företräda Årstas ägare beslöts att Fagerholm faller under Brunn.
 3. Ingegärds maskinskrivna tolkning av nämndemännens vittnesbörd 25 september 1670 om att Fagerholm tillhört Brunn.
 4. Kopia av original och Ingegärds tolkning av prosten Edenius brev 10 februari 1674
- 12 Scheders skrivelse till Lagmansrätten. Simon i Fagerholm. Scheders skrivelse till Svea Hovrätt 13 februari 1674 och 20 september 1674.
4 plastfickor:
1. Kopia av original och Ingegärds tolkning av Claes Rålamb's befullmäktigade Anders Scheders skrivelse till Lagmansrätten omkring 1674.
 2. Kopia av original och Ingegärds tolkning av Scheders bilaga till punkten 1 ovan om att Simon i Fagerholm år 1583 sålt sin del i Fagerholm till en Pehr i Brunn.
 3. Ingegärds handskrivna tolkning av Scheders skrivelse till Svea Hovrätt 13 februari 1674
 4. Ingegärds handskrivna tolkning av Scheders skrivelse till Svea Hovrätt 20 september 1674
- 13 Vittnen om väderleken 25 maj 1674
2 plastfickor:
1. Ingegärds handskrivna tolkning av intygande att Ulfsparres på Neglinge påstående att han varit förhindrad att komma till tinget den 25 maj på grund av storm var falskt.
 2. Motsvarande intyg av Hans Eriksson i Ösby.
- 14 Göran Ulfsparre. Margareta Troots. Johan Persson Norre. Sven Persson Norre.
4 plastfickor:
1. Ingegärds handskrivna tolkning av Ulfsparres överklagande av hovrättens beslut den 11 april eftersom han hindrats delta i tinget på grund av gruvlig storm och motvind.
 2. Ingegärds handskrivna tolkning av Ulfsparres begäran den 4e och 29e juli 1674 att hovrätten pga stormen ska hålla ett nytt sammanträde. Och en kommentar om begreppen Urminnes hävd å ena sidan och Laga fång å den andra.
 3. Ingegärds maskinskrivna avskrift av Margareta Troots.intyg den 12 juli 1673 att Fagerholm ligger under Årsta, bekräftat av Notarius publicus. Ingegärds handskrivna avskrift av en Årstafogdes intyg att han för Årsta uppburit ränta från Fagerholm 1659 och 1660.
 4. Ingegärds maskinskrivna avskrift av Sven Persson Norres intyg 12 januari 1667 att

- Fagerholm måste ha legat under Årsta, bekräftat av Notarius publicus.
- 15 Svea Hovrätt sammanfattning. Dom 16 december 1674.
2 plastfickor:
1+2. Ingegärds maskinskrivna avskrift av Svea Hovrätt sammanfattning bevisning och dom den 16 december 1674 att Fagerholm skall lyda under Brunn.
- 16 -
- 17 -
- 18 Husesyn Fagerholm 1704
1 plastficka:
1. Kopia av original och Ingegärds tolkning av syn av Fagerholm 1704
- 19 Cederström – Nybom
11 plastfickor:
1. Kopia av original och Ingegärds tolkning av arrendeavtal för Fagerholm mellan Gustaf Cederström och Hans Nybom 1 september 1761
2. Kopia av original och Ingegärds tolkning av första delen av syn av Fagerholm den 20 september 1763
3. Kopia av original och Ingegärds maskinskrivna tolkning av syn vid Fagerholm 29 september 1758.
4. Ingegärds avskrift av odaterad syn vid Fagerholm där Nybom anklagas för att ha avverkat otillåten mängd ved
5. Kopia av original och Ingegärds tolkning av dom 20 februari 1764 där Nybom sägs upp från Fagerholms arrende.
6. Ingegärds avskrift av Nyboms överklagande till hovrätten av domen den 20/2-64
7. Kopia av original och Ingegärds avskrift av Clas Cederströms bemötande 12 september 1674 av Nyboms överklagande ovan.
8. Ingegärds avskrift av hovrättens beslut 24/9 att vidhålla beslutet den 20 februari 1764
9. Ingegärds avskrift av tingets beslut 8 februari 1766 att ge Nybom inteckning i Brunns ägor för de skulder baron Gustaf Cederström ådragit sig för Fagerholm
10. Ingegärds avskrift av tingets beslut 18 oktober 1766 att i brist på bevis för skulden avskriva ärendet.
11. Ingegärds avskrift av tingets notering 18 juni 1767 om överenskommelse mellan Gustaf Cederström och Hans Nybom att Cederström betalar Nybom 6000 daler kopparmynt för förbättringar vid Fagerholm.
- 20 Flodman
 5 fotokopior från Beatelundsarkivet av protokoll från vintertinget 17 februari 1820: Nils Flodman, som arrenderar Fagerholms kvarn söker med hänvisning till markägaren Anders Cederström tillstånd att få anlägga en ny kvarn cirka 180 m ovanför den befintliga. Med Ingegärds handskrivna texttolkning. Beslöts att avvakta tills besiktning kan ske på platsen.
- 21 Kartor. SE pärm 2 Brunn.
 -
- 22 Litteraturlista. Ordlista. Lånekvitton. Kopiering. Ätten Oxenstierna. Skattemannarätt. Donation mm.
2 plastfickor:
1. Kopia av Mandelgrens text om Fagerholm 1993. Kopior ur Hans Gillingstams Ätterna Oxenstierna och Vasa under medeltiden, 1952. Bl.a. nämns Hans Kröpelin och andra ägare till Årsta och Neglinge. Även Fagerholm nämns.
2. Ingegärds handskrivna förteckning över källor till boken om Fagerholm

5. Ingegärds pärm 5; Husförhørs- och mantalslängder, Jordeböcker, Ingaröbor mm

Flik

- 00 Innehållsförteckning
- 01 Husförhörslängd
2 plastfickor:
 1. Husförhörslängd 1791-96, 25 maskinskrivna sidor av Doris Larsson
 2. Husförhörslängd 1851-56, 9+9 maskinskrivna sidor av PZ (finns också utlagda på föreningens hemsida)
- 02 Mantalslängder, Jordeböcker
1 plastficka:
 1. Kuvert med diverse avskrifter av mantalslängder och jordeböcker. Kopia av jordebok för Inga fjärding 1743.
- 03 Edel Lindblom, Axel Ludvig Wennberg
4 plastfickor:
 1. Maskinskriven förteckning över Edel Lindbloms skrifter 1891-1931. Personalia för Edel Lindblom 1853-1946 och dödsannons för Elisabeth Lindholm 1817-1913.
 2. Kopia av Edel Lindbloms artikel i Hemmet 1902 om Samuel Ödmann. Kopia av häfte om den Helga de la Brache, som enligt Ingegärds notering också Edla skrivit om. Ingegärds notering om en bosättningsmyt som Edla skrivit om. Noteringar om Edlas skrifter.
 3. Ingegärds noteringar om det verklighetsunderlag som Edel banvänt i sin text "Vid den Gamla kvarnen" – Henriksdals kvarn.
 4. Kopia av Sven Lorangs utdrag i Gustavsbergaren, december 1953, ur Wennbergs dagböcker. Noteringar om att dagböckerna finns på Nordiska museet och några notiser ur dagböckerna åren 1861-68.
- 04 Leuhusen, Weili, Pfeiff, Hägerflyckt
2 plastfickor:
 1. Kopior ur diverse skrifter om adliga släkten Leuhusen och Ingegärds noteringar.
 2. Noteringar om Lemshagas ägare sedan 1747, Per Gustaf Pfeiff 1690-1783 och hans släkt.
- 05 Skolor
5 plastfickor:
 1. Kopior av bokföring rörande fattighuset och skolan 1874-75. Kopia av protokoll i kommunalstämman 18 maj 1873 om att göra fattighuset till nytt skolhus.
 2. Kopia av ritningar av huset.
 3. Kopia av Stig Norrbys 5-sidiga text: Ingarö skolors historia.
 4. Kopia av artikeln "Gamla tiders skola på Ingarö" av Albert Zetterberg i Gustavsbergaren 1952. Kopia av Arne Carlssons artikel "Skolväsendet i Värmdö socken fram till år 1863" i Värmdö fornminnesförenings tidning 1977. Kuvert med 2 foton av Pilhamns skola och gamla sockenstugan.
 5. Särtryck av texten utan bilder i Stig Norrbys häfte 1999: "Ingarö skolors historia"
- 06 Ingaröbor
5 plastfickor:
 1. Kopia av protokoll från sockenstämman 31 oktober 1830 om torparen Anders Berglund i Näsudden som med fara för eget liv räddat tre personer i sjönöd. Ingegärds maskinskrivna redogörelse för detta och att Berglund belönades med Patriotiska sällskapets medalj.
 2. Kopia av artikel i Gustavsbergaren julen 1969; Torsten Rolf intervjuade Ingegärds far Ivar Eriksson 84 år. Kopia av inlaga till Patriotiska sällskapet 1823 om att uppmärksamma torparen Illberg på Ebbalunds nybygge.
 3. Kopia av artikel av Edla Sofia i Värmdö tidning 1981:1 om bröderna Carl och Ragnar Lindström vid Askarsvik respektive Sandhamn.
 4. Kopia av artikel av Edla Sofia i Värmdö tidning om bröderna Ragnar och Gunnar

Nilsson vid Kolström. Ingegärds noteringar från samtal med Ragnar om trakten vid Kolström.

5. Kopia av artikel av Edla Sofia i Värmdö tidning eller Gustavsbergaren 1983/3 om John Karlsson i Säby, Brunn och Enkärret. 9 maskinskrivna sidor där Karl Westerberg berättar minnen från Skenora för Lennart Lindström.

6. Ingegärds pärm 6; Burell, Frans de Brun, Rysshärjningar, Farleden, El, Telefon mm.

Flik

- 00 Innehållsförteckning – *första fliken i pärmen har nr 3*
- 03 Burell
Utdrag av Mats Burells ”Värmdö skeppslag vid 1500-talets mitt” 1981. Notering om taxeringsvärdena för jord: 1 markland = 8 öresland, 1 öresland = 3 örtugland, 1 örtugland = 8 penningland.
- 04 Frans de Brun
1 plastficka:
1. Kopia av cirka 60 sidor av Frans de Bruns ”Strödda bidrag till Värmdö skeppslags äldre historia” 1920
- 05 Rysshärjningarna 1719
7 plastfickor:
1. Avskrift av Värmdö skeppslags vinterting 5 februari 1720 för att inventera vilka hemman som ryssen plundrade och brände föregående sommar.
2. Kopia av originalet av Värmdö skeppslags vinterting 5 februari 1720
3. fortsatt avskrift och original av dessa hemman
4. Maskinskriven avskrift och originalkopia av Jenne Marie Caluarts vädjan till landshövdingen om skattebefrielse eftersom Beatelund, Brunnsnäs, Fällströms krog, Fagerholms kvarn med torpen Branten, Mörtviken och Lilla Kornäs lagts i aska.
5. fortsatt original till punkten 4 ovan. Kopia av artikel i SvD 15/3-74 om rysskyrkogården på Ingarö samt flera andra pressklipp om rysshärjningarna och slaget vid Stäket.
6. Striden vid Baggensstäket 1719 – ryska massgravar på Farstalandet och Ingarö av Tomas Englund och Mimmi Öberg i Ledungen 2007:4.
7. fortsättningen av artikeln under punkt 6 ovan.
- 06 Herman Stolpe: Grafhögar i Säby sätesgård 1871, Gerhard Flink: Säby gravfält 1978
6 plastfickor och ett särtryck:
1. Karta över gravhögar på Säby 1871. Original och maskinskriven avskrift av beskrivning av högarna.
2. Ingegärds utredning som visar att det torde ha varit Herman Stolpe som skrivit beskrivningen under punkt 1 ovan samt korrespondens med etnografiska museet i ärendet 1992.
3. Karta över historiska odlingsspår kring Kolström, Lövhamra och Lemshaga
4. Karta över historiska odlingsspår kring Återvall och Evlinge
5. Karta över historiska odlingsspår kring Björnö
Många sidor kopia av Riksantikvarieämbetets beskrivning av fornlämningarna på Ingarö
6. Maskinskriven förteckning på 6 sidor över fornlämningarna
- 07 Farleden Kolström, Fäsundet, Karin Virgin, Ingaröstäven
1 plastficka:
Lös lapp på vilken står att Christina Svenby tagit info om Fishålet (Fäsundet) 2019-08-28
1. Kopia ca 40 sidor av Sjöroggar och sjögästgiverier i Stockholms skärgård 1650-1850 av Karin Virgin, 1992 vid Arkeologiska inst. Stockholms Universitet. Några sidor om Ingarös krogar finns digitalt men Ingegärd har skrivit att krogarna vid Sandudden, Kolström och krögarudd är felplacerade på Virgins karta.
Kopia av Virgins artikel i Skärgård 52, 1996: ”En krogresa i Stockholms skärgård år 1750.

- 08 Ingarö elektriska distributionsförening, Telefon, Post
2 plastfickor:
1. Ingarö elektriska distributionsförenings historiker för åren 1920-60, 1960-70 o 1970-95
 2. Telefonkatalog 1939 för Saltsjöbaden, Älgö, Gustavsberg m.fl. Ingegärds anteckningar om när telefon drogs fram till Ingarös första abonnenter.
- 09 Tidningsregister
3 plastfickor:
1. Avskrift av tidningsnotiser 1918-24 rörande Ingarö samt förteckning över vilka år tidningen Saltsjöbaden finns arkiverad.
 2. Kopia av Värmdö skeppslags fornminnesförenings förteckning över författare och artiklar i årsskrifterna 1930-1954. Avskrift för de fortsatta åren 1974-1987.
 3. Maskinskrivna avskrifter av notiser om Ingarö i tidningen Saltsjöbaden 1909-1923. Förteckning över artiklar i tidningen Gustavsbergaren 1943-1977.

7. Ingegärds pärm 7; Ingarö kyrka, Ingaröbygden, Doris Larsson, Britta Jakobsson, Baldernäsgruvan, Curt Bergvall Mörtviken

Pärmens innehåll finns sedan år 2022 i museets nya pärm 7

Plastficka nr

- 00 *Pärmen innehåller 6 st plastfickor men inga flikar*
- 01 Ingarö hembygdskörs tidning nr 1 och 2 1947
- 02 Ingarö hembygdskörs tidning nr 1 1948 och nr 1 1949
- 03 Ingarö hembygdskörs tidning 1950
- 04 Maskinskriven text av Doris Larsson 1996 om hur livet på Ingarö gestaltade sig år 1906
- 05 Maskinskriven text av Lennart Wallen 1986 om Baldernäsgruvan. Kopia av skriften Liten historia om Mörtviken i våra hjärtan av Curt U Bergvall 1984.
- 06 Skriften Mörtviken ... från forntid till nutid; utgiven i samband med Mörtvikens Villaägarförening 60 år 2004 och i huvudsak skriven av Curt U Bergvall.

8. Ingegärds pärm 8; Kolströms bro

Pärmens innehåll finns sedan år 2022 i museets nya pärm 7

Flik

00

15 plastfickor:

1. Urblekt teckning från Kolström
2. Kopia av artikel i Ingarö IF:s tidning november 1985.
3. Maskinskrivet om begreppen Vindspel, Vindbrygga och Gångspel.
- 4-6. Maskinskriven avskrift av protokoll sockenstämman 6 mars 1836 om brobygge. Kopia ur Ingarökörens tidning juli 1948 om dans vid svängbron.
7. Vykort och foton från Ingaröbroar.
8. Maskinskriven redogörelse för intervju med Ragnar Nilsson 15 oktober 1985.
9. Ragnar Nilssons inlaga 31 juli 1958 mot planerna på planerad vägdragning. Kopia av Zetterbergs artikel i Ingarökörens tidning i juli 1948 om brons historia.
- 10-11. Information från Vägverket om brobygget som började 1983. Kopia om brobygget i Nacka Värmdöposten 27 augusti 1991.
12. Kopia av äldre foto av bron.
13. Kopia av foto av klaffbron, som byggts 1932.
14. Artikel om bron i Nacka Värmdöposten 3 september 1992
15. Kopia av sid 417-430 ur bok om kanaler och broar.

9. Ingegärds pärm 9; Ingaröstäven

Pärmens innehåll finns sedan år 2022 i museets nya pärm 7

Flik

- 00 *Pärmen, som egentligen är en mapp, innehåller 8 st plastfickor men inga flikar*
- 01 Maskinskriven text om Ingegärds projekt Ingaröstäven samt av Sjöhistoriska museets noteringar om Ingaröstäven – dokumenten finns även digitalt.
- 02 Original från korrespondens med Sjöhistoriska, som refererats under punkt 1 ovan
- 03 Maskinskriven text om Viksbåten samt original ur SvD mm
- 04 Maskinskrivet utdrag ur Värmdö sockenstämma 1822 om vinterväg förbi Pilhamn
- 05 Maskinskrivet utdrag ur text från Amiralitetet 1666 om vattenvägen förbi Strömma
- 06 Dikt av Elias Sehlstedt: Resentryck på isen mellan Sandhamn och Stockholm. Litet kuvert med Ingegärds lånekvitto från lån av skrifter på bibliotek.
- 07 Plastficka märkt Fesundet. Ingegärds noteringar om olika namn på Fäsundet vid Näsudden och dess ursprung. Bl.a. citat ur N.G. Stahres skrift Ortnamn i Sthlms skärgård och kopia av artikeln En fornsvensk ljudlag av Ernst Wigforss.
- 08 Kopia av Yngve Rollofs artikel Inre vattenvägar i Svealand, 1962, som bl.a. nämner Kolström och Fisksundet och de linjefartyg, som bedrivit trafik där.

10. Ingegärds pärm 10 - Pågående forskning

Pärmens innehåll finns sedan år 2022 i museets nya pärm 7

Plastficka

nr

- 01-3 **Bouppteckning** efter Ingegärds farmor
Bouppteckning 4 juni 1942 efter fru Matilda Eriksson, Finnsveden Ingarö församling, vilken född 31 juli 1856 i Karlshamns stadsförsamling av Blekinge län, avled den 2 mars 1942 och som dödsbodelägare efterlämnade
 - 1. Änkemannen lägenhetsägaren Karl Erik Eriksson, Finnsveden. Äktenskapet ingånget 1885.
 - 2. Barnen: a. Karl Ivar Eriksson, Finnsveden, Saltsjöbaden, född den 1 augusti 1885 och b. fröken Signe Helena Charlotta Eriksson, Götgatan 69, Stockholm, född den 13 juli 1891. Lagfartsbevis företeddes för lägenheten Brunnsnäs 1:5, Finnbacken i Ingarö församling, Stockholms län.
 I en separat dödsannons för Matilda, född Berggren, står Carl Eriksson och under honom till vänster: Ivar och Elsa med Ingegärd och med Signe till höger

Bouppteckning efter Ingegärds farfar
Bouppteckning 3 april 1943 efter Karl Erik Eriksson, Finnsveden Ingarö församling, vilken född 31 september 1862 i Ingarö församling, avled den 6 februari 1943 och som dödsbodelägare efterlämnade Karl Ivar Eriksson, Finnsveden, Saltsjöbaden och fröken Signe Helena Charlotta Eriksson, Götgatan 69 Stockholm, båda myndiga. Lagfartsbevis företeddes för lägenheten Brunnsnäs 1:5, Finnbacken i Ingarö församling, Stockholms län.

Kondoleansbrev, dödsannons, visitkort
Texter på de efterföljande fotonas baksida eller info om dessa foton
- 04 **Diverse foton enligt nedan**
Signe och familj
Kaktusblomma 1935
- 05 **Ivars födelsedagar**, ca15 foton i vitt kuvert

- 2 st **foton**, som visar Ivar och ett skolfoto från året 1895-96 med Ivar och hans klass samt 2 visitkort för Ivar Eriksson
- 06 Kuvert märkt: Till Signe och Ivar **från Gerda Svensson** med ett tiotal skrivna vykort, främst från 50-talet med motiv Dalarö, Huvudskär o Södertälje
- 07 **Diverse foton enligt nedan**
 10. Efter förmiddagskaffe vid Ingegärds stuga med 5 personer
 11. Torsten Rolf med journalist intervjuar Ivar för Gustavsbergaren
 12. Åtta personer kring ett bord
 13. Ivar vittjar en skötte under isen. Ingegärds son Per Olov ser på
 14. Åtta personer vid utebord vid Ivars 50-årsdag 1935
 15. Färgkort med Ingegärd m.fl. från 1976
 16. Ivar + 2 män i fåtöljer en solig förmiddag
 17. Foto av 2 kvinnor (Ingegärd?) med hundar, Ivar i bakgrunden
Ingegärds anteckningsbok med husförhörslängder mm. Om folkspråk Södertörn.
- 08 **Diverse foton enligt nedan**
 Dam vid vedstapel
 3 personer vid häst
 9 personer framför husgavel
 Arkitekt Joel Norborg, hyrde ett par somrar med fru o dottern Anna-Stina samt en kvinna Ivar o Signe Eriksson o Ellen o Birger Söderberg på brygga, 1908
 Vid rysskyrkogården 1909 eller 1910 med 7 personer
 Finnsvedstorpet 1941
 Brevkort med Wahlunds segelsnipa o Finnsvedens roddbåt med hälsning på framsidan
 Vykort från Elsa till Åströms i Norrköping 1930
 Ivars ungdomshem i backen, Finnsveden
 Foto i ram av hus med 2 kvinnor – 2 lika ex
 Tyko Odberg?, Illustration i Kasper trol. 1897-98 av gamla bryggan. Finnsveden före ombyggnaden 1897
 Huset i 2 våningar – 2 lika ex
 6 personer ovanför brygga
- 09 **Plastficka 09** Ingegärds handskrivna sidor om fadern Ivar Eriksson och om människorna kring Finnsveden. som PZ skrivit av och samlat som fliken 10.
Ivar Eriksson (1885-1972)
 Efter skolgång på Ingarö i fyra år (419 dagar) och några år som medhjälpare i jordbruk och fiske gick han i Väddö folkhögskola och kom sedan till Vaxholm där hans faster Anna och hennes man hade en kött- och charkuteriaffär på Hamngatan. Där trivdes han bra och fick många goda vänner. Han avancerade till styckmästare och hade tänkt sig att kunna skaffa en egen affär. Men ödet ville annat. John hade dött 1910 och fastern gifte om sig. Den nye mannen övertog Ivars sysslor. Det var krigstid och svårt att planera framtiden.
 Ivar flyttade hem till Finnsveden 1916. En tomt, Berga 1:3, hade styckats av och sålts till en stockholmsfamilj, som byggt ett vackert hus på höjden ovanför viken och bott där en sommar, då mannen dog helt plötsligt.
 Ett par år senare köpte Ivar Berga och började fälla skog i backen mot sjön och den vackra slutningen fylldes snart av vårars och sommars alla blommor. Några vackra björkar sparades och tomten blev ett blickfång från farleden över fjärden.
 Av skogen i backen mot sjön blev det dels telefonstolpar på Skogsö, kvittot finns kvar och

dels virke till den nya sommarstugan nere vid sjön. Ivar gjorde allt arbete utom takresningen och murning och indragning av el. Stugan hade ett rum och kök och en liten kammare på vinden för mig.

Ivar hade också byggt en båtbygga med plats för många båtar. Ytterst låg motorbåten, som användes som den tidens taxibåt. Jag vågar säga att det inte kan ha funnits någon genom alla tider som så många gånger korsat Baggensfjärden med passagerare, strömning till morgontåget och med frakter till byggen på fjärdens östra sida.

Ivar och hans far (Carl) fiskade tillsammans. En stadig fiskebygga hade byggts på fisketomten 1917. Carl hade, medan han ännu bodde och hade jordbruket vid Finnsveden, köpt en kraftig båt som tidigare hört till flottan. Vid Augustendal hade han köpt en tändkulemotor i Svenssons fabrik. Båten fick nu sin plats vid fiskebyggan och användes mest till att skjutsa sommargäster. Det var ju därför den köpts. I Vaxholm hade Ivar köpt en mindre båt som gick på fotogen. Den blev sedan fiskebåt under många år.

Carl och Ivar arrenderade under några år på 1920-talet fiskevarpet vid Forsvik. Notbåten med 2 par åror lastades med noten, som torskats (?) på gistor (?) på den långa båtbyggan och togs på släp efter Ivars stora båt. Flera medhjälpare behövdes vid notdragningen. Det fanns ett par boende vid Forsvik, som kunde anlitas. Notdragningen var höst- och vårarbete.

Jag (Ingegärd) gick i skola på Ingarö ett par år och började sedan i Saltsjöbaden, först i folkskolan i Neglinge, sedan i Saltsjöbadens samskola. På morgnarna följde jag med fiskebåten och på eftermiddagarna hämtade pappa mig. På vintrarna gick ångbåtsrännan öppen. Pappa hade en rundbottnad roddbåt som blev färja. Ibland hade rännan frusit till och det gick att gå över de hopfrusna flaken.

Ivar Eriksson (1885-1972)

Ivar föddes 1 augusti 1885 på Finnsveden. Föräldrarna var Carl och Matilda Eriksson. Här bodde också farföräldrarna Per Erik och Charlotta Eriksson och deras yngsta dotter Anna f 1875.

Hans farfar hade vuxit upp i Erikstorp i Dalarö eller Tyresö och 1857 kommit som dräng hos Ärlund på Färjholmen för att sedan bli rättare på Beatelund. 1869 hade torpet Finnsveden blivit ledigt och han hade flyttat hit med maka och fyra barn. Ivars mor hade vuxit upp i Karlshamn och hade efter att några år ha skött hemmet åt sin bror, som var skollärare utanför Nyköping, anställts som kammarfru på Beatelund.

Samma år som han (Ivar) föddes hade det gula skolhuset invigts och där fick han sin undervisning i 419 dagar under 4 eller 5 läsår, 2 dagar i veckan i småskolan, 3 dagar i storskolan. Skolvägen var lång och ensam. Barnen vid Lillängsdal gick över Fällströmbergen till Forsvik, en kortare väg för dem.

Ivar brukade berätta om en händelse under det första skolåret: När han på hemvägen kom traskande på vägen mellan Holmaudd och Apelvreten kom en liten tomte gående emot honom. Han hade långt grått skägg, en grå luva och grå kläder. Ivar tog av sig mössan och bockade för tomten som nickade till svar. Nu fick han mycket att fundera på. Tomtar fanns ju bara i sagorna. Väl hemma var han så tystlåten att föräldrarna frågade varför och till sist tog han mod till sig och berättade om mötet med tomten. Pappan smålog och sa *"Den du mötte var ingen tomte, det var Janne i Måsen"*. Mossen var ett litet torp ovanför Apelvreteviken och där bodde den kortvuxne Janne och hans Karin och försörjde sig så gott det gick på en liten åkerplätt. Det gamla namnet var Västermossen. Janne levde till 1893 och efter hans död fick Karin bo i fattigstugan i backen mellan Apelvreten och Kalkarsveden. På andra sidan ett draperi som skiljevägg bodde "Zakris", Håkan Zakrisson, en f.d. gardist, som hade kommit att bli bosatt på Ingarö och varit nybyggare på Vreten intill Västeräng. Dessa båda skulle sköta sig själva. Ivar och hans syster Signe brukade ha med sig strömning och tidningar som de lämnade upp när de gick till skolan. Vid slakt och storbak var det en självklarhet att

grannarna skulle dela med sig, Karin och Zakris var inte bortglömda.

För 50 år sedan kunde man ännu se var Mossen hade legat. Närmaste grannarna bodde på Nytorp, där August Berglind och hans hustru Anna var torpare och hade efterträtt Lundqvists, som bodde kvar i källarstugan. I Lillängsdal fanns Landströms, där barnen Sigrid och Knut var i ungefär samma ålder som Ivar. Vid Ramsängen bodde Lars Fredrik Eriksson (ej släkt) med sin maka Eva Christina och flera döttrar. Deras gravsten står i Logbacken och döttrarnas nära trappan till klockstapeln. Brunnsnäs brukades direkt från Beatelund, ingen var bosatt där, men vid Kalvnäs bodde August Lönngren, en pratsam gubbe, som i unga år hade varit sjöman och som uttryckte sig i mustiga och inte alltid så passande ordalag. Hans förråd av svordomar var stort.

I december 1922 gifte Ivar sig med Elsa Åström, född och uppvuxen i Hagaström utanför Gävle och sedan kommit som barnsköterska i en familj som hyrde Berga en sommar av Ivar. Dottern Ingegärd föddes 1924.

Berga hyrdes ut till sommargäster. Det var stora familjer med hembiträden, gästar och segelbåtar. Det blev trivsamma år, både för värdfolk och sommargästerna.

Kommunikationerna var också utmärkta. På morgonen kom passbåten Beta från sin nattplats vid Örsundet och gick till Saltsjöbaden. Vid 18-tiden kom hon i andra riktningen. Kl 11 kom Arla från Saltsjöbaden och gick ner genom Kolström och vände tillbaka i 15-tiden. Ölbåten Gambrinus, förd av Nisse Pettersson från Kalkarsveden, anlöpte fiskebryggan på torsdagarna. Bakom stora huset låg en flygelbyggnad med två rum och kök. Där bodde vi somrarna till 1930.

På ställena väster om Kolström fanns många jämnåriga i Ivars ungdom. De träffades ofta och höll sedan kontakt livet igenom. Några flyttade från orten men kom ibland på besök eller hörde av sig med brev och vykort. En av dem var Gerda Svensson i Forsvik. Hennes föräldrar, Ludvig och Mina, såg gärna unga och gamla omkring sig och Ludvigs sinne för humor och hans förmåga att berätta historier förhöjde stämningen på många bjudningar. Av någon anledning flyttade familjen från Ingarö, kanske var det för att Gerdas syster dött och de behövde en ny omgivning eller för att fideikommisset såldes och Forsvik fick ny ägare. Först bodde de några år i Mariefred och efter Ludvigs död flyttade Gerda och hennes mor till Dalarö, dit vi ibland for och hälsade på. Modern blev på äldre dar blind, dog i början på 1930-talet och begravdes liksom sin man och hans föräldrar på Ingarö kyrkogård. Gerda levde i många år. Hon hälsade på oss ibland och det var alltid roligt. Sin fars sinne för humor hade hon ärvt men också det något lättsinniga sättet att handskas med pengar. Dalaröprästen hjälpte henne när det var ebb i kassan och det var hände många gånger under årens lopp. Vid ett tillfälle köpte hon ett konstigt hus dit hon och katten Kalle flyttade. När hon ledsnade på det flyttade hon igen.

Kyrk- och skolråd 12 april 1931: Framställde Herr I. Eriksson anhållan att större ledighet borde beredas de minsta skolbarnen när de hade lång och svår skolväg. Jag (Ingegärd) började skolan 1931 på hösten!!

I hela sitt vuxna liv förde Ivar anteckningar om vädret i sina almanackor, som från 1905, med något avbrott, finns bevarade. Han kom att bli, vågar jag säga, den främste experten på Baggensfjärdens is och lämnade uppgifter till Hamnkontoret i Stockholm. När isen hade lagt var han den förste som tog sig över till Saltsjöbaden och ryktet spreds telefonvägen och kunde samma dag ha nått både Fagerholm och Beatelund. Nu öppnades möjligheten att kunna gå över fjärden såvida det inte var ångbåtsränna förstas. 1905 den 7 januari står det: *Idag gick jag på isen första gången från Lillängsdal till Saltsjöbaden.* Han unnade sig nöjet att den 11 januari anteckna: *Idag gick pappa till Saltsjöbaden första gången för i år.* Den

13:e var det skridskois och den 16e: *Kört Baggen idag första gången. Hästen Svea kanske tyckte det var halt.* Den 27e hade det blivit ett tunt snölager på isen. Vid den här tiden var ångbåträdda inte bruten.

Dom började hyra ut stugan till sommargäster och flyttade själva ner i sjöboden, som inreddes med vedspis. En som under flera år hyrde stugan var Albert Engströms gode vän xylografen Kalle Andersson och hans hushållerska Selma Qvarnström. Han var på den tiden en flitigt arbetande kunnig yrkesman, pappa och Signe har berättat om hans illustrationer i böcker och tidskrifter. På äldre dar blev han en originell gammal man och figurerade i sin gamla hatt på Engströms teckningar. Mina farföräldrar fick en.

Ivar hade vuxit upp på Finnsveden och bott där de flesta åren av sitt liv. På sjön ville han vara, helst när det var öppet vatten, men också på isen. Alla kallade honom Ivar, ingenting mer. Några grannar omtalades med sina efternamn, andra med både för- och efternamn om det kunde vara risk för förväxling, men Ivar var bara Ivar. När han kom med båten ner genom Beatelundssundet stannade barnens lekar och dom ropade till varandra: *Där kommer Ivar.* Farbror var det inte fråga om. När isen hade lagt var han den förste att ta sig över till Saltsjöbaden och han hade knappt hunnit hem innan ryktet hade gått till Lillängsdal och Fällström till Forsvik, ja ända ner till Fagerholm. Tiden av isolering var förbi, nu kunde fruar och barn utan hjälp gå över sjön, en slags frihets känsla infann sig. Beroendet blev mindre under den tid isen låg stark. Såvida inte rännen bröts förstås. Då drog Ivar ut en båt och med hjälp av ishaken stakade han. Kännedom om isen styrka hade han skaffat sig vid unga år. I almanackan 1905 skrev han den 7 januari: *Idag gick jag på isen första gången från Lillängsdal till Saltsjöbaden.* Den 11 januari: *Idag gick pappa till Saltsjöbaden första gången för i år.* Den 13:e: *Skridskois.* Den 16e: *Kört Baggen idag första gången.* Den 27e: *Rapport om isen till Hamnkontoret: tunt snölager, går att åka.* I mer än sextio år rapporterade han isförhållandet helt utan ersättning. Det ansågs som en självklarhet att skärgårdsbor skulle dela med sig av sina iskunskaper och vilka kunde väl veta bättre? Vidare i almanackan. Efter flera notiser om auktioner på olika ställen på Ingarö står det: 28e mars: *Isbrytaren gick idag över Baggen, isen 12 tum.* 29 mars: *Idag kom Gustafsberg upp sin första resa.* 30e: *Dalaröström börjar idag sina turer.* 31a: *Rapport om isen, utmärkt skridskois.* 22 april: *16 valar, 15 kast (strömning).* 23 april: *Idag är Baggen isfri.* En vinter har gått, många skulle följa, den sista blev 1972. Man kan följa vinterns längd i almanackorna: *Rott till Saltsjöbaden första gången, blåsippa, sädesärla* är betydelsefulla ord som delar året och glädjen bakom "sjösatt båten" är lätt att känna. (Kan man inte ta miste på – skriver Ingegärd inom parentes).

Ur rapport till Meteorologiska centralanstalten från Farsta 1 augusti 1885: regn 12,6 mm, 8 fm. 10,8 grader C, 2 em 17 grader C, 9 em 14,4 grader C.

En kväll ringde prästen och talade om att det kommit ett diplom från Svenska Livräddnings-sällskapet. Det skulle delas ut i kyrkan och han undrade om Ivar kunde komma. Han tänkte en stund sen sa han "Nej nästa söndag går inte men annandag pingst kan jag komma". Som gammal kyrkvärd visste han att den dagen brukade inte många gå i kyrkan.

I Karlsdal bodde familjen Steffansson, där sönerna Axel och Nisse och dottern Anna så småningom skulle växa upp. Över Baggensfjärden gick den gamla farleden in mot Stockholm och Mälardalskapen med en tradition beskriven redan på 1200-talet av danskarna; "Kung Valdemars segelled" är dess benämning.

I Ivars barndom såg man dagligen fraktskutor med segel eller motor och hjulångaren Jacob Bagge gick bestämda turer till öarna utanför. Min farmor brukade berätta om sina första år på Finnsveden i början av 1880-talet. Då var det alldeles mörkt på andra sidan fjärden, ingen

bebyggelse syntes, men på somrarna brukade familjen på Neglinge gård flytta ner till sjön, kanske för fiskets skull, och på Klaradagen, den 12 augusti hade mor i huset namnsdagsbjudning, och då, en enda gång på sommaren, syntes svaga ljuspunkter i det mörka skogslandet.

Allt mera sällan träffar jag personer som kände pappa. Han blev ju en gammal man och överlevde de flesta av sin generations öbor, andra fiskare vid fjärden och även yngre medarbetare i de nämnder och styrelser där han hade varit verksam. På kyrkogården kan jag läsa flera av namnen på gravstenarna. En gång när jag kom därifrån och stod och väntade på bussen kom jag i samspråk med en äldre man, som jag kände igen. Han var en av de många stockholmare med sommarhem på ön, som pappa ofta hade hjälpt över rännen och som sedan hade fortsatt på skidor några kilometer till sitt mål. Han kunde knappast känna igen mig, så jag presenterade mig och sade att jag var dotter till Ivar Eriksson vid Finnsveden. Han tittade på mig och sade sedan: ”En rekommendation så god som någon”. På en annan lapp skriver Ingegärd att mannen var Edward Graham, Hanstavik

10 Maskinskriven **tolkning av Ingegärds text** i plastfickan flik nr 09

11 **Färd över Baggensfjärden efter Gerda Svenssons begravning** – delvis svårläst. I samma plastficka finns PZ's maskinskrivna tolkning av Ingegärds noteringar

I Ivars ungdom fanns många jämnåriga väster om Kolström. De träffades ofta och höll kontakt livet igenom. En av dem var Gerda Svensson från Forsvik. Nu var Gerda död och jordfästningen skulle äga rum i en kyrka i Södertälje. Vännerna från ungdomsåren Sigrid Landström från Lillängsdal, Ivar och Elsa och Ivars syster Signe, Gerdas trognaste lyssnerska genom åren skulle finnas med liksom två äldre damer, grannar och förtrogna från tiden på Dalarö. Det var vårvinter, men isen på Baggensfjärden låg fast.

På begravningsdagens morgon blåste det hård nordlig vind och Sigrid ringde och talade om att hon beställt bil och hon undrade om inte Ivar och Elsa skulle kunna göra henne sällskap. Ivar tackade nej; gick det att ta sig över sjön så var det inte fråga om något annat. Ivar och Elsa gjorde sig i ordning, lockade in katterna, såg till glöden i spisen och gick ner till sjön där den grönmålade sparken stod på en bergknalle. Ivar tog på sig sparkskon och Elsa svepte en filt kring benen när hon satte sig ner.

Ivar och Elsa hade köpt en svart hatt i Storkyrkobrinken, mött Signe och varit i kyrkan och där mött dalaröprästen och där kring Gerda fanns nu vännerna från ungdomsåren på Ingarö som lät tankarna gå på de minnenas vägar som varit gemensamma för dem. Efter begravningskaffet följdes dom åt till tåget och på Centralen skildes dom från Sigrid, som skulle stanna i stan över natten. Signe ville att Ivar och Elsa skulle stanna men Ivar ville komma hem. Vinden hade tilltagit men den brukade ju mojna framåt kvällen. De tog sparken och så bar det av.

När de kommit ut mot rännen tilltog vinden och de hopfrusna isflaken var knaggliga att ta sig över så Elsa steg av och höll i sparken medan de tog sig över rännen. Då gick Ivars sparksko sönder, han hade väl halkat på en isbit. Hur skulle de här gå? Vinden ökade, isen var hal och galoscherna gjorde det inte lättare. Han böjde sig ned och tog av sig den ena och vips togs den av vinden och åkte iväg bort mot Älgö. Den andra tog samma väg innan han hunnit hejda den. Han höll sig i sparken och började gå men halkade nu också, skorna var nästan nya, så dom gav dåligt fotfäste. Han tog dem av sig och i strumpfötterna sköt han sparken med Elsa framför sig. Då blåste hatten av och på sitt brätte rullade den också bort mot Älgö. Det stod en pimpelgubbe vid Saltsäcken och Ivar kunde inte låta bli att dra lite på munnen, när han tänkte, det måste se lustigt ut när först ett par galoscher och sedan en hatt kommer farande över isen. Det tog lite längre tid att ta sig över Baggen än Ivar hade tänkt sig, men när de kom i lä under Mellangårdsholmen var det inte långt kvar till land och där satte Ivar på sig skorna.

Elsa tänkte på Sigrid och bilen, men hon sa inte något.

När de kom till Saltsjöbaden och ut på isen såg Ivar att den blivit lösare. Blåst och dagsmeja hade tagit på den. Några svårigheter att gå var det inte. Pimpelgubben hade gått hem. Elsa och Ivar var ensamma på fjärden. Ute vid rännen såg Ivar att kanterna ändrat sig sedan morgonen. Han frestade med piken. Den gick igenom på ett slag. Han provade på ett annat ställe, det var likadant där. Han sa till Elsa att stanna och gick utmed rännkanten och sökte efter större flak och frestade på flera ställen. Ett stycke längre norrut var isen lite starkare. Han ropade på Elsa och sa: *Här går vi över men gå precis i mina fotspår*. Elsa gjorde som han sa och de kom över. Någon risk hade det inte varit, i alla fall inte där Ivar satte fötterna. Snart var de hemma, katterna mötte i dörren, Elsa tände i spisen och satte på middagsmaten. På kvällen stod Ivar en stund nere på berget och såg ut över fjärden som snart nog skulle komma att gå öppen. I almanackan skrev han +3 N hård, vackert.

Nästa morgon när han släppt ut katterna, druckit morgonkaffe och tittat på termometern som visade + 1 tog han på sig skinnjackan och persianmössan och gick ner till sjön. I sjöboden hängde en hel sparksko som han satte på sig, tog ispiken, lyfte ner sparken från bergknallen och gav sig ut på isen. Det hade frusit på lite under natten och sparken gled lätt fram. När han kom ut till rännen och frestade var kanterna tillfrusna. Det förvånade honom inte.

Ivar satte kurs på Saltsäcken, han hade ärende dit. När han kom närmare såg han något svart i en skreva, det var ena galoschen. Han böjde sig ner och tog upp den och ett stycke därifrån låg den andra. Han stack in dem under dragrepet på sparken och satte kurs på Dalaröbryggan och gick upp och hämtade tidningen, som han stoppade i ytterfickan på skinnjackan, gick ner på isen och vände sparken och styrde hemåt. Utåt Fällström färgades isen av morgonrodnaden och han stannade en stund och tittade. Många gånger hade han sett det ljuset och många gånger hade han känt den där aningen av vår och förväntan. Nu skulle det nog inte dröja många dar innan det blev öppet vatten. När han kom hem skulle han ta kikaren med sig och gå upp på berget och titta upp mot Boo om det hade öppnat sig något. Han skulle bli 80 år i sommar men det var sällan han tänkte på sin ålder. Han levde ungefär samma liv som han alltid gjort.

12 Ingegärds egna minnen av sin skolväg

I samma plastficka finns PZ's maskinskrivna tolkning av Ingegärds noteringar

Jag började i småskolan i Pilhamn där två klasser läste i samma sal. Det var lång väg att gå i tidiga morgnar och sedan hem mörknande eftermiddagar. Från Ramsängen hade jag sällskap. Där fylldes också min glasflaska med morgonmjölken att dricka till smörgåsarna på frukostrasten. Barnen från Beatelund roddes ofta över till Kalvnäset för att få sällskap på skolvägen och från Kalkarsveden blev vi flera. På hemvägen mötte pappa ibland med båten vid Holmaudd och alla fick åka hem till sina bryggor.

Vintertid blev skolvägen kortare. Isen lade sig tidigare i sunden än på Baggen och med spark på glansisen tog det inte lång tid ner till Stretan där vi gick iland. Där var isen svagare fram till den öppna strömmen. När snön kom kunde vi gå i slädspåren eller i den plogade vägen som sedan fortsatte över Baggen mot Saltsjöbaden.

Efter två år i skolan på Ingarö började jag folkskolan i Saltsjöbaden. Pappa tyckte att min skolväg var för lång och tröttsam att gå och han hade ju ändå ärende till Saltsjöbaden med strömming varje morgon.

På eftermiddagen, när det var öppet vatten hämtade han mig vid Nygrens udde, numera Baggensudden, på norra sidan av Pålänsviken. Senare, när jag gick i samskolan, skulle jag vara vid Dalaröbryggan en halvtimme efter sista lektionen. På vintrarna var det nästan alltid ångbåtsränna. Där hade pappa en roddbåt uppdragen. Var rännkanterna dåliga sattes roddbåten tvärs över sparkmedarna och sköts sakta fram och vi hoppade i båten när isen började brista. Sparken drogs upp i båten och med ispiken i några flak stakades båten över till

andra rännen. Med en fot kvar i båten och med den andra på isen lyfte han sedan fören och stötte ner den så att isen brast. Jag satt kvar i båten. När isen sedan blev starkare kunde jag hoppa ur och fortsätta min skolväg. Ibland gick en öppen råk med helt klart vatten från Höglevsudd.

När det var särskilt kalla vintrar blev det för svårt att hålla öppen ångbåtsränna och då kunde vi ta oss över till Saltsjöbaden utan besvär. Ibland kunde det vara tjocka eller snöstorm och för att jag inte skulle gå vilse buskade pappa min skolväg över fjärden med en rad smågranar. Jag kom att bli den sista i en lång följd av skärgårdsbor, som fick buskad väg över Baggensfjärden. Sedan medeltiden och fram till 1920-talet gick en av vintervägarna från ytterskärgården, över fjärdar, genom sund och över land vid Kolström, ut vid Stretan, vidare mot Baggensfjärden över land till Skogsö och sedan mot Stockholm.

Enligt en kunglig eller landshövdingens förordning 1790 skulle vintervägarna i Värmdö socken buskas och hållas öppna genom plogning. 1821 bestämdes på Värmdötinget att Beatelund skulle svara för Baggensfjärden.

Inte alltid var det snö. Elias Sehlstedt, författare och tullinspektör på Sandhamn vid mitten av 1800-talet skrev i ”Resentryck på isen mellan Sandhamn och Stockholm”: *Baggen låg blank som han sopats med kvast men förunderligt fast*. Var det så och ingen räna gick det fort att komma över med spark eller skridskor.

Vid ett tillfälle, jag var kanske 10 år, blåste det en hård sydlig storm, som bildade drivor. Pappa kom och mötte mig och hade med sig en lång rock för att jag inte skulle frysa och sedan gick han på vindsidan om mig. Han hade dragit ner uttermössan över högra örat, den räckte inte över båda, kinderna var mycket röda som alltid när han var ute i blåst och på mustasch och ögonbryn hade snön frusit till istappar. Ibland sjönk vi ner i drivorna och det tog lång tid att komma hem till viken där det var lä.

11. Ingegärds pärm romersk I; Handlingar 1775-1959, Kyrkans inventarier mm

Flik

- 00 Ingegärds handskrivna innehållsförteckning över samtliga pärmar och hennes förteckning över allmänna uppgifter hon fått rättade.
Maskinskriven innehållsförteckning för respektive flik 01-05 nedan.
- 01 Dokument från kapellets tillkomst och skolundervisningens början, åren 1775-1788
7 plastfickor:
 - 1. Handskrivet med enbart följande text: Barnundervisningen; 1762 års resolution, 1765/66 års riksdag, 1768 års cirkulär om skolor på landsbygden
 - 2. Kopia av avtal 4 maj 1775 mellan A. Cederström och Anna Britta Ström att hon flyttar från Kolströms säteritorp.
 - 3. Maskinskriven avskrift av avtalet under punkt 2 ovan. Kopia av kung Adolf Fredriks cirkulär om skolundervisning 19 februari 1768.
 - 4. Maskinskriven avskrift av brev till Domkapitlet från A. Cederström 1 maj 1776, där han ber om fullmakt och lön till skolmästarens enligt skolförfattningen
 - 5. Maskinskriven avskrift av brev till Domkapitlet från Ingaröbor 9 maj 1776 i samma sak. Maskinskriven avskrift av brev till Domkapitlet från A. Cederström 11 maj 1776 där han stöder böndernas önskan om tillstånd att få bygga ett kapell.
 - 6. Maskinskriven avskrift av Domkapitlets fullmakt för Samuel Ödmann 22 maj 1776 att vara skolmästare på Ingarö. Maskinskriven avskrift av visitationsprotokoll i Värmdö kyrka 28 maj 1788, där man konstaterar att S. Ödmann nu bedriver undervisning i kristendomskunskap för 12 barn i sockenskolan vid kyrkan.
 - 7. Kopia av visitationsprotokollet under punkt 6 ovan.
- 02 Dokument rörande ekonomiska frågor för skolan och prästgården 1791-1853
13 plastfickor:

1. Lättläst kopia av A. Cederströms handskrivna testamente 7 april 1791. Förnyad plan och instruktion för Ingarö skola 25 juni 1791.
 - 2-4. Lättläst kopia av Pilhamns kyrkobok som visar vilka personer som begått nattvard 17 juni 1792.
 5. Almanacka för juni månad 1792. Psalm som, enligt Ingegärds notering, publicerades av Samuel Ödmann anonymt i Uppsala tidning 1 augusti 1795
 6. Kopia av 1810 års överenskommelse om förbättrade lönevillkor för prästen och skolans framtida underhåll.
 - 7-10. Kopia av Ingaröbors brev till Konungen om önskad församlingsbildning 19 mars 1822.
 11. Maskinskriven avskrift av del av resolution 29 mars 1825 med bifall till punkten ovan samt handskrivna avskrift av hela resolutionen..
 12. 9 sidor avskrift av sockenstämmoprotokoll för Pilhamns kapellförsamling 18 februari 1849 med anledning av att Cederström begärt förändring av ekonomiska villkor för skollärare och prästboställe.
 13. Utdrag ur Arvid Bäckströms skrift av om patronatsrätter där tillkomsten av Ingarö församling beskrivs. Utdrag ur Nils Ädelgrens artikel i Värmdö fornminnesförenings årsbok 1953-54 Om tillkomsten av Ingarö kapellförsamling och dess förste komminister. Handskriven avskrift av protokoll 1 maj 1853 då det beslöts att förbättra vägen till kyrkan.
- 03 Om renovering av kyrkobyggnaden 1839-1953. Under denna flik hänvisar Ingegärd också till ett visitationsprotokoll 1854 – se pärm IV, uppslag 8.
- 9 plastfickor:*
1. Ritning av Ingarö kapell med renoveringsförslag av den 28 februari 1832
 - 2-4. Kopia av protokoll från sockenstämman 20 januari 1839 rörande renovering av kyrkan.
 5. Kopia av protokoll från sockenstämman 10 november 1839; fördelning av kostnaderna.
 6. Kopia och maskinskriven avskrift av förslag till bänkindelning 31 mars 1869.
 7. Avskrift av kyrkorådsprotokoll 1946 om behovet av ommålning av kyrkan. Riksantikvarieämbetets yttrande 6 november 1968 om förslag till elvärmeanläggning i kyrkan.
 8. Kopia av Byggnadsstyrelsens godkännande 7 juli 1953 att ersätta plåttaket med spåntak. I ett kuvert finns också 9 st vykort med kyrkan som motiv.
 9. Kopia av artikel i Ledungen 2005:3 om fornforskaren mm Nils Månsson Mandelgren. Brev från Folklivsarkivet vid Lunds Universitet 15 mars 1993 till Ingegärd. med en teckning av Pilhamns kapell gjord av Mandelgren.
- 04 Kyrkans inventarier
- 18 plastfickor:*
1. Ingegärds maskinskrivna text på 3 sidor om porträtt av Samuel Ödmann. Ingegärds dagbok i hennes arbete, på kyrkorådets uppdrag, att ordna kyrkans inventariebok åren 1999-2004.
 2. Kopia av inventarieförteckning år 1792
 3. Inventarieförteckning 11 juli 1827
 - 4-5. Inventarieförteckning 31 juli 1829
 6. Inventarieförteckning 24 januari 1848
 7. Nyttillkomna inventarier åren 1850-54. Ingegärds maskinskrivna text från 1995 om kyrkans orglar.
 8. Texter om orgelbyggaren Jonas Ekengren 1736-1792
 9. Kopia av kyrkstämmoprotokoll 1855 och 1865 om reparation av orgeln
 10. Protokoll från 1 juli 1866 att kyrkans gamla orgel ska uppsättas i skolhuset. Protokoll från 1903 om att sälja den gamla orgeln. Noteringar från 1932 om dörröverstycken, som påträffats på kyrkvinden. Korrespondens med Riksantikvarieämbetet åren 1975-80 rörande formgivningen vid planerad nybyggnation av orgel.
 11. Ingegärds förteckning 1992 av kyrkans sex ljuskronor. Nationalmuseums yttrande över träängeln.

12. Handskriven förteckning över diverse inventarier
13. Foto visande olika utformning av mässhakar
14. Texter om de konsthantverkare som skapat vissa av kyrkans inventarier.
15. Ingegärds skrivelse till kyrkorådet 24 februari 1997 med förslag att hänga Magnus Isaeus akvarell, som visar gamla klockstapeln, i sakristian.
16. Fler uppgifter om Magnus Isaeus akvarell
17. Kopia av tidningsartikel om ett föremål i Kungsholms kyrka.
18. Kopia av tidningsartiklar om systematik och benämningar på kyrkotextilier
- 05 Generell förteckning över kyrkböcker på flikens baksida. Diverse noteringar om kyrkan.
8 plastfickor:
 - 1-4. Förteckning över Ingarö församlings kyrkoarkiv i Stockholms stadsarkiv
 - 5-6. Handskriven historik från 1796 då beslut fattades om anläggande av en kyrkogård till 1932 då beslut fattades att renovera predikstolen mm.
 7. Handskriven förteckning över räkenskaper 1811-1866
 8. Diverse noteringar från ombyggnader mm 1849-2002 Noteringar om kyrkbryggan och kyrkvägen.

12. Ingegärds pärm romersk II; Kyrkogård, Klockstapel, Klockor

Flik

- 00 Innehållsförteckning
- 01 Kyrkogården, gamla gravar, kolerakyrkogården, döda i kolera
15 plastfickor:
 1. Sockenstämmans protokoll 31 juli 1796 i Pilhamns kyrka, den äldsta handlingen som bevarats i Ingarös kyrkoarkiv. Dokument från 28 december 1853 som visar den del av prästbostället som avdelats som kyrkogård.
 2. Kopia av kyrkoherden Zielfeldts tal vid begravning 29 oktober 1826. Förteckning över sålda gravplatser 1851-52.
 3. Fortsatt förteckning över sålda gravplatser 1852-56.
 - 4-5. Fortsatt förteckning över sålda gravplatser 1857. Maskinskriven avskrift av del av texten ovan om gravplatserna.
 6. Ingegärds maskinskrivna text från 1996 om några av de äldsta gravarna. Notering om Calle flygares gravmonument, utfört av Carl Fagerberg.
 7. Ingegärds maskinskrivna noteringar från stämmor 1850 om gravplatser och kyrkogården
 8. Kopia av dokument om avlidna 1854. Handskriven förteckning över döda i kolera 1834 och 1853-55.
 9. Kopia och maskinskriven avskrift av sockenstämmoprotokoll 5 oktober 1834 om gravplatsen vid Södersved.
 10. Kopia av konungens medgivande 1901 att avsöndra viss del av komministerbostället till begravningsplatsen.
 11. Maskinskriven avskrift av sockenstämmoprotokoll 16 maj 1830 om kyrkogårdens planering
 - 12-13. Ingegärds handskrivna förteckning över gravstenar som placerats i logbacken
 14. Inbjudningar till Ingegärds far att delta vid begravningar 1904 respektive 1940
 15. Planskiss av kyrkogården 1944
- 02 Klockstapeln, 1871 års klocka
5 plastfickor:
 1. Maskinskriven avskrift sockenstämmoprotokoll 1829, 1830, 1845, 1870-71; klockstapeln
 2. Maskinskriven avskrift av protokoll 1871 om klockstapeln och arbetsbeskrivning 1949
 3. Handskriven förteckning över kyrkklockor 1809, 1818, 1829 1830, 1845 och 1854.
 4. Fortsatt förteckning över kyrkklockor 1870 och 1871.

5. Förteckning över arbeten på kyrkogården 1811-1863 och med klockor och klockstapeln 1810-1861. Modernt foto av klockstapeln.
- 03 1634 års klocka
6 *plastfickor*:
1-2. Kopia av Pilhamns kyrkas räkenskaper 1818
3-6. Ingegärds handskrivna text om 1634 års kyrkklocka, som kom till Ingarö 1818 men var gjuten 1634. I texten redogörs för att klockan gjutits, förmodligen i Riga, av Medardus Gessus och att försäljningen till kronan torde ha förmedlats av Bugislaus Rose.
- 04 Bugislaus Rose – på baksidan av pärmfliken finns några arkivreferenser
7 *plastfickor*:
1. Recension av Elisabet von Rosens: Bogislaus Rosen aus Pommern 1572-1658, 1938. Kopia ur Personhistorisk tidskrift mm om Bogislaus Rosen.
2. Kopior ur Svenska handelskompaniet och kopparhandeln under Gustav II Adolf av Georg Wittrock 1919. Kopior ur Baltische Monatsschrift 1893.
3. Notering om att en estnisk kyrka, som tidigare haft en klocka från 1634, skänkt av Bogislaus, år 1919 ersatt denna.
4. Kopior ur Sten Karlings Tallin under den svenska tiden, Lund 1971. Historia om ett hus. Sveriges ambassad i Tallin, utgiven av Statens fastighetsverk 1974 där Ingarös kyrkklocka och Ingegärd nämns.
5. Ingegärds handskrivna redogörelse för klockans historia. Kopior ur Elisabet von Rosens: Bogislaus Rosen aus Pommern 1572-1658, 1938.
6. Kopior av medaljer ur Sixten Strömboms Iconographia Gustavi Adolphi
7. Kopia ur Svensk numismatisk tidskrift 1987:7 om reliefmedaljonger av Gustav Adolf mm.
- 05 Medardus Gessus
2 *plastfickor*:
1. Diverse kopior om klockgjutaren Medardus Gessus
2. Mer om Medardus Gessus och dennes styvson och efterträdare Gerdt Meyer.
- 06 Korrespondens
6 *plastfickor*:
1. Brev till Ingegärd 11 mars 1992 från Claus v. Rosen 1904-1998, vars faster Elisabet von Rosen, som författat boken under flik 4, plastficka 5 ovan. 12 maskinskrivna sidor reseberättelse på tyska om en Estlandsresa 1989 från Stockholm. Enkel Revalkarta.
2. Ingegärds maskinskrivna svarsbrev till von Rosen 12 april 1992 innehåller en utförlig redogörelse för Ingaröklockans historia.
3. Ingegärds maskinskrivna korrespondens med kulturattaché Hans Lepp på Sveriges ambassad i Tallin 1991-92. Notis ur SvD 24 augusti 1991 om att greven Axel von Rosens 1600-talspalats blir svensk ambassad.
4. Svar på Ingegärds brev till Hans Lepp från Tallins stadsmuseum 9 juli 1992.
5. Brev från Stockholms stadsarkiv till Ingegärd 3 juni 2008 om vilket fartyg som kan ha fraktat kyrkklockan till Pilhamn 1818. Ingegärds förfrågan i ärendet till Riksarkivet.
6. Brev från Riksarkivet till Ingegärd 3 juli 2008. Handskrivna lappar om vilka som kan ha sålt klockan till Ingarö 1818.
- 07 Klockgjutare, Kyrkklockor, litteratur
5 *plastfickor*:
1. Kopior av några längre tidningsartiklar: En kyrkklocka från det gamla svenska rikets östgräns, Klockor som krigsbyten och Klockgjuteriet med tvåhundraåriga anor som blev Bergholtz klockgjuteri
2. Några klipp ur SvD om kyrkklockor
3. Historia om ett hus, Sveriges ambassad i Tallin – se även 4.4. ovan
4. Ingegärds handskrivna litteraturförteckning rörande kyrkklockor

5. Kopior ur Ceremoniernas makt av Malin Grundberg 2005. Färgfotografier av klockstapeln och kyrkklockan.

13. Ingegärds pärm romersk III; Präster, Klockare, Orgeltrampare, Ringare mm

Flik

- 00 Innehållsförteckning för respektive flik 08-10 nedan.
- 08 Präster
20 plastfickor:
1. Maskinskriven avskrift av prästernas verksamhetsår på Ingarö från Samuel Ödmann 1776 till Tord Thordson 1995. Handskriven avskrift av prosten Zielfeldts dagboksanteckningar från Ingarökontakter 1823-1857. Maskinskriven avskrift av Cederströms brev till Domkapitlet 25 april 1792 om fullmakt för Pehr Annerstedt som skolmästare.
 2. Tryckta fakta om Pehr Annerstedt 1792-1809. Kopia av Annerstedts brev till baron Leuhusen 26 februari 1809.
 3. Ingegärds korrespondens år 1991 med Lagga församling i Knivsta i syfte att få kompletterande information om Annerstedt. Fakta om prästen Johan Petter Juringius 1810-1824.
 4. Kopia av Cederströms brev till Domkapitlet 2 februari 1810 om fullmakt för Juringius som skolmästare.
 5. 6 sidor kopia av Ingaröböndernas brev till Cederström att förlänga Juringius tjänst. Fakta om Carl Gustaf Gabriel Cronstedt 1827-1848.
 6. Utdrag ur finska adelskalendern om Cronstedt. Fakta om Edward Leonard Colldén 1850-1856. Utdrag ur husförhörlängden för prästgården 1850 för Colldén.
 7. Födelseattest och fakta om Elof Melander 1859-1870.
 8. Melanders försäkran 20 april 1859 inför comministertjänsten i Pilhamn. Melanders meritförteckning av den 26 februari 1858.
 9. Handskriven avskrift av Melanders brev 10 februari 1870 till kontraktsprosten Malmgren.
 10. Fakta om Johan Magnus Emil Flygare 1873-1877. Maskinskriven text om att Flygare i en skrift berättat den svenska ambassadkyrkans i Paris historia. Nekrolog om Flygare.
 11. Flygares försäkran 14 maj 1873 inför komministertjänsten i Ingarö kapellförsamling. Artikel ur Ny illustrerad tidning 25 april 1896 att Flygare valts till Pastor Primarius.
 12. Ingegärds korrespondens år 1992 med Lunds universitetsbibliotek rörande Flygare samt några kopior av Flygares räkenskaper. Diverse uppgifter om Flygare och hans släkt. Fakta om Hugo Wilhelm Wallin 1877-1881 samt foto och nekrolog
 13. Fakta om Johan Oliv 1881-1898 och kopia av Nya dagligt allehandas nekrolog 1898.
 14. Maskinskriven text om släkten Oliv. Fakta om Axel Leonard Kristoffer Jonsson 1898-1923 samt foto.
 15. Handskrivet om Axel Jonsson.
 16. Ingaröböndernas anmälan av Jonssons häftiga lynne till Domkapitlet 19 december 1912. Jonssons svar till Domkapitlet 22 februari 1913 med 3 bilagor. Ny inlaga rörande Jonsson från kontraktsprosten 20 mars 1913 och från bönder 2 april 1913.
 17. Fler uppgifter och nekrolog samt kopia av bouppteckning för Jonsson.
 18. Fakta om Torsten Wanngård 1924-1950 och om Elmar Töldsepp 1958-1968.
 19. Artikel ur SvD om Töldsepp. Fakta om Lennart Lundquist 1968-1976.
 20. Nekrolog för Lundquist i SvD och hans egna korta memoarer. Fakta om Marianne Sautermeister 1976-1989
- 09 Klockare
8 plastfickor:
1. Handskrivet om de 3 klockarna Lövström, Söderström och Severin
 2. Fakta om och korrespondens rörande organisten och klockaren Olof Söderström

- 3-4. Maskinskriven avskrift av sockenstämmoprotokoll 18 maj och 2 november 1828 samt 31 maj och 28 juni 1829 om klockaren och organisten Nordstedts lönekrav.
5. Handskriven förteckning med uppgifter om klockarna Broman, Hambraeus, Forsman, Svensson, Bengtsson, Raquette, Ringforth, Magnusson-Munknäs, Hermansson, Robertsson och Pååg.
6. Kopia av anmälan 13 juli 1829 till Domkapitlet att Lars Broman vunnit valet och vallängd. Maskinskrivet om klockaren Hambraeus som valdes till organist och klockare 1860 och kunde någon gång 1861-62 flytta in i det röda huset nära kyrkan som idag kallas Klockargården. I dokumentet skriver Ingegärd att det var just meningen i protokollet från sockenstämman 22 juni 1862 om den obekvämt belägna gamla klockartomten som fick henne att söka uppgift om var den tidigare hade legat och att så småningom konstatera att den legat vid Gustavslund på Fagerdalsudden på Lemshaga.
7. Maskinskrivet om klockaren Svensson. Kopia av handskrivet brev från Svenssons hustru Emma till hennes systerdotter 4 mars 1884 efter att maken, enligt Ingegärd, förrättat dop på Fågelvik. Kopia av bouppteckning efter Emma 1 november 1902. Förteckning av Emmas föräldrar och syskon. Vykort till Ingegärd från Emmas släkting 1996.
8. Brev från Kristina Gronowitz 30 januari 1998 och hennes text om sin morfars föräldrar Carl Gustav och Lotten Raquette i Klockargården 1901-1925. Stamträd för Raquette.
10. Sexmän, Kyrkvärdar, Kyrkvaktmästare, Orgeltrampare, Ringare
3 plastfickor:
 1. Maskinskriven förteckning över kyrkvärdarna 1815-1992. Avskrift av sockenstämmo-protokoll 15 maj 1831 om kyrkvärden Wendelin. Avskrift av notis i Saltsjöbadstidningen 12 september 1919 om jordfästningen av kyrkvärden Lindblom.
 2. Artikel i SvD 28 februari 1971 av Alf Åberg om sockenstämmor och kyrkvärdar. Handskriven förteckning över några sexmän som valdes vid sockenstämmor. Kulturhistoriskt lexikons förklaring till ordet sexman.
 3. Maskinskrivna förteckningar över kyrkvaktmästare, orgeltrampare och ringare.

14. Ingegärds pärm romersk IV; Prästgården, Sockenstugan, Logen, Klockargården, Ingaröhemmet, Prins Oscars magasin, Marken där gula huset stod

Flik

- 00 Innehållsförteckning
- 01 Prästgården
5 plastfickor:
 1. Avskrift delar av tillträdessynen på caplansbostället Pilhamn 31 juli 1829 med original.
 2. Domkapitlets meddelande 31 oktober 1788 om att Samuel Ödmann natten mellan den 15 och 16 oktober genom våld inom 4 timmars tid förlorat sin ladugård, husen, boskapen, redskap och gröda och uppmanas till insamling.
 3. Avskrift på 13 sidor av tillträdessynen på caplansbostället Pilhamn 31 juli 1829 med original.
 4. Kopia av motsvarande syn 30 juni 1835, 14 maj 1840, 23 augusti 1870, 19 september 1890
 5. Kopia av motsvarande syn 19 september 1895, 19 juni 1900, 22 juni 1910 o 13 juni 1923
Maskinskrivna utdrag ur motsvarande syn 1905, 1915, 1920 och 1933
- 02 Sockenstugan, Myten om Ödmannska skolan – vissa av dokumenten finns även digitalt
9 plastfickor:
 1. Handskriven förteckning över räkenskaper o protokoll rörande drängstugan o skolrummet
 2. Kostnadsredovisning för arbeten på skolrummet 1827-28.
 3. Maskinskrivna utdrag ur sockenstämmoprotokoll 26 juli, 25 och 31 oktober och 15 november rörande arbeten och ved till skolrummet. Handskrivet om drängkammarens och skolrummets mått 1829, 1845 och 1991.

4. Maskinskriven avskrift av sockenstämmoprotokoll 22 april 1849 av vilket det framgår att skolrummet och drängkammaren byggts efter beslut fattat år 1810. Protokoll 29 maj 1962 då kyrkstämman beslöt att bifalla Ingarö hembygdsförenings anhållan om att få disponera Ödmannska skolan. Kongl. Maj:ts förordning för sockenstämmor och kyrkoråd 1817. Handskrivna utdrag ur skrifter om sockenstämmor och skolundervisning.
 5. Ingegärds maskinskrivna text om namnet Ödmannska skolan i 4 ex. Vykort med motiv Ingarö prästgård skrivet av prästen Axel Jonsson till Eriksson i Finnsveden.
 6. Ingegärds maskinskrivna text om myten om namnet Ödmannska skolan i 2 exemplar.
 7. Ingegärds maskinskrivna text: Om den så kallade Ödmannska skolan i 3 exemplar
 8. Maskinskriven avskrift av delar av tillträdessynen på caplansbostället Pilhamn 31 juli 1829 (se flik 01, punkt 1 och 3 ovan) samt utdrag ur flera protokoll. Handskrivna noteringar om Colldéns klagomål om visthus på 1850-talet.
 9. Handskriven avskrift och original av sockenstämmoprotokoll 18 februari och 22 april (se punkt 4 ovan) 1849 om lärarlönen.
- 03 Logen
2 plastfickor:
1. Odaterad handskriften notering att Ingegärd uppmärksammat kyrkorådet på ryktet att logen skulle rivs men att det beslutades att den skulle stå kvar och att den fick nytt tegel.
 2. 3 maskinskrivna sidor i 2 ex om logen men också om diverse beslut rörande kyrkan mm.
- 04 Klockargården, karta Lemshaga 1851-52
9 plastfickor:
1. Odaterat svartvitt foto av klockargården
 2. Maskinskriven text "Om klockargården och dess föregångare" 1991 i 2 ex
 3. Maskinskriven avskrift av protokoll i sockenstämman 22 januari och 11 mars 1832 om reparation av Gustavslunds klockarboställe
 4. Kopia av protokoll från syn av Gustavslund 24 november 1835 och 15 maj 1840.
 5. Kopia av protokoll från syn av Gustavslund 8 september 1845 samt maskinskriven avskrift av brev från klockaren Broman 1848.
 6. Maskinskriven avskrift av protokoll i sockenstämman 3 februari 1861 om att flytta klockargården. Kopia av protokoll från syn av klockargården 16 november 1864.
 - 7-9. Kopia av del av laga skiftesprotokollet för Lemshaga 1852 med kartor
- 05 Marken där gula huset stod
2 plastfickor:
1. Odaterad handskriften notering att Ingegärd på kyrkorådets uppdrag utrett vem som ägt marken.
 2. Ingegärds maskinskrivna text: "Om lön till prästen på Ingarö och om marken där Gula skolhuset stod" 1993.
- 06 Prins Oscars magasin – vissa av dokumenten finns även digitalt
4 plastfickor:
1. Maskinskriven avskrift om 5 sidor och kopia av reglementet på 20 sidor för magasinet 16 december 1817.
 2. Maskinskriven avskrift och kopia av Carl Gustaf Bergs på Södra Lagnö donationsbrev till ett spannmålsmagasin 27 mars 1814.
 - 3-4. Maskinskriven avskrift av Ingegärds noteringar om Prins Oscars magasin och delar av skrivelser 1816 och 1819 om en medaljong till minne av prins Oscars första nattvardsgång.
- 07 Ingaröhemmet – vissa av dokumenten finns även digitalt
4 plastfickor:
1. Maskinskriven avskrift av protokoll 5 maj 1931 där Pilhamns och Skälsmaras sykkretsar lämnar drygt 29600 kr till en stiftelse för att bygga ett hem för gamla i församlingen. Samt avskrift av Nathan Söderbloms uppmaning den 7 mars 1930 att lämna medel för ett ålder-

- domshem på Ingarö. Fakta och nekrologer om Torsten och Ingeborg Wanngård.
2. Ingegärds maskinskrivna avskrift av stiftelseurkunden för Ingarö kyrkliga sykkrets den 5 maj 1931.
 3. Ingegärds handskrivna noteringar ur brev från hennes farmor Matilda Eriksson 23 juli 1923 och från Ingegärds mamma Elsa 29 augusti 1926 rörande arbetet i sykkretsen.
 4. Kopia av artikeln Ingaröhemmet och Ingaröhemsfonden i Gustavsbergaren, december 1958. Kopia av sång vid basaren i Kyrkhagen å Ingarö 15 juli 1929 och program och sånger vid invigningen av Hemmet för gamla å Ingarö den 28 november 1931. Artikel i Värmdö tidning 2004:1: "Ingarö kyrkliga sykkrets 80 år".

15. Ingegärds pärm romersk V; Samuel Ödmann 1750-1829

Flik

01

11 plastfickor:

1. Maskinskriven avskrift ur Gabriel Ödmanns annotationsbok 1772-86; åren 1775-86 samt handskrivna familjedata.
2. Häftet Samuel Ödmann, Ingarö förste präst av Lennart Alfvegren 1992 med Ingegärds anteckningar. Diverse fakta om Samuel Ödmann. Alf Åbergs artikel i SvD 13 oktober 1985 om Ödmanns svåger som deltog i strider vid Gibraltar.
3. Maskinskriven avskrift av Anders Cederströms begäran till Domkapitlet 1776 om fullmakt och lönetillägg för Ödmanns skolläraryppdrag.
4. Dålig kopia och maskinskriven avskrift av Samuels brev Kungl. Maj:t 26 december 1785.
5. Kopia av artikeln Om taktäckning med spånor i brist på näver; 13 augusti 1785 hos Patriotiska sällskapet.
6. Kopia av artikeln under punkt 5 ovan men i annat format.
7. Kopia av Samuels på latin skrivna ornitologiska artikel samt kopia ur Henning Wijkmarks arbete Samuel Ödmann 1923. Kopia av Samuels psalm, som publicerades 1795.
- 8-10. Gustaf Lizells tal i Ingarö kyrka 1929 på 100-årsdagen av Samuel Ödmanns död.
11. Artikel av Gunnar Brusewitz i SvD 8 maj 1972; Ödmann och Beatelund.

02 Samuel Ödmanns porträtt

11 plastfickor:

1. Maskinskriven redogörelse på 3 sidor för Anders Grafströms avmålning av Ödmann 1829. Handskriven förteckning över porträtt av Ödmann.
2. Brev från Grafström 9 februari 1869 där han redogör för tillfället då han porträtterat Samuel. Kopia av målning utförd efter Grafströms målning av Sandberg 1830.
3. Fler kopior av Sandbergs målning.
4. Kopia av köp av porträtt av Ödmann och fakta om köpets Johan Adolf Sevén. Kopia av Hagbergs version av porträttet.
5. Maria Rohls version av porträttet.
6. Kopia av litografi utförd av J.E. Cardon efter Sandbergs målning. Fakta om Johan Gustaf Sandberg ur Svenskt Konstnärslexikon.
7. Amalia Leuhusens version av porträttet. Kopia av räkning 1876 för porträttet och handskriven förteckning av dem som bidragit vid insamlingen till porträttet 1875.
8. Fakta om Johan Cardon – se punkt 6 ovan.
9. Reinhold Adlerbergs version i medaljform av porträttet.
10. Lea Ahlborns version i medaljform för Svenska Akademien 1867.
11. Målning av Ödmann i Wijkmarks avhandling. Ingegärds brev till Gamla Uppsala församling om porträttet av Ödmann i Gamla Uppsala kyrka, odaterat.